



ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI

2022 YILI

REVİZE ÇALIŞMA PROGRAMI

Eylül 2022

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	2
1. GİRİŞ.....	5
2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR	8
2.1. İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı (İmalat SOP)	8
2.2. Girişimciliğin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı (Girişimcilik SOP).....	22
2.3. Turizmde Destinasyon Yönetimi Sonuç Odaklı Programı (Turizm SOP)	37
3. KURUMSAL GELİŞİM.....	47
4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI	53
5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	61
6. EKLER	63

YÖNETİCİ ÖZETİ

Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından Çalışma Programı kapsamında 2022 yılı içerisinde gerçekleştirilecek olan faaliyetler, 2021-2023 dönemi hedeflenerek belirlenen sonuç odaklı programlar çerçevesinde ortaya konulmaktadır. Ajansımızca, ulusal ve bölgesel strateji ve öncelikler göz önünde bulundurularak, bölgede kalkınma adına 15 yılda edinilen tecrübe ışığında yerel paydaşlarla işbirliği içerisinde hazırlanmış olan sonuç odaklı programlar, üç yıllık dönemde odaklanılacak stratejik alanları belirlerken, aynı zamanda yerel paydaşların bu alanlarda yürütmeyi planladığı çalışmalarını yönlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu çerçevede, paydaş kurumların farklı mali kaynaklardan sağladıkları destekler ile bölgede yürüttükleri bazı projeler de sonuç odaklı programların öncelik ve hedeflerini destekler niteliktedir. 2014-2023 Çukurova Bölge Planı ile ortaya konulan hedef ve stratejiler ile uyumlu olarak hazırlanan sonuç odaklı programlar, Çukurova Bölgesi için belirlenen sektörel ve tematik önceliklere yönelik alt program, proje ve faaliyetleri kapsayacak ve nihayetinde ölçülebilir ve etkin sonuçlara ulaşılacak biçimde kurgulanmıştır. 2021-2023 dönemi için hazırlanan üç sonuç odaklı program:

1. İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı,
2. Girişimciliğin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı,
3. Turizmde Destinasyon Yönetimi Sonuç Odaklı Programıdır.

Bu üç sonuç odaklı program kapsamında öngörülmeyen ve Ajans tarafından gerçekleştirilmesi planlanan diğer proje ve faaliyetler, gerekçeleri ve performans göstergeleri açıkça ortaya konularak 2022 Yılı Çalışma Programında “Yerel Kalkınma Fırsatları” başlığı altında yer almaktadır. Çalışma Programı çerçevesinde Ajansın, sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları başlıklarında yürüteceği proje ve faaliyetler için belirlenen sonuç göstergeleri her programın içindeki izleme ve değerlendirme bölümünde ortaya konulmaktadır.

Öncelikle İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programıyla, Çukurova Bölgesi’nde imalat sanayinde yenilik kapasitesinin yükseltilmesi, verimliliğin artırılması ve dijital dönüşümün sağlanmasına yönelik ara yüzlerin oluşturularak bölgesel ekosistemin güçlendirilmesi, küçük ve orta ölçekli işletmelerin katma değerli üretim yapma becerilerinin geliştirilmesi suretiyle bölgesel rekabet gücü ve ihracatın artırılması hedeflenmektedir. Bölgemizde bir bölümü Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın koordinasyonunda yürütülen Cazibe Merkezlerini Destekleme ve Üreten

Şehirler programları ile Ajans güdümlü proje destekleri, diğer bir bölümü ise uluslararası finansman ile yürütülen büyük ölçekli altyapı projelerinin, bölge yenilik ekosisteminin geliştirilmesinde kritik öneme sahip olduğu düşünülmektedir. Özellikle imalat sanayinde yenilik, verimlilik ve dijital dönüşümün sağlanmasına yönelik ara yüzlerin oluşturulması kapsamında tamamlanan Adana Yenilik Merkezi, Adana Tasarım Merkezi ve Model Fabrika, Mersin Model Fabrika ve Yenilik Merkezi, Mersin Endüstriyel Tasarım ve KOBİ Danışmanlık Merkezi ve Mersin Turunçgil Hasat ve Hasat Sonrası Araştırma, Geliştirme ve Uygulama Merkezi projelerinin tamamlanması ile elde edilen çıktılar doğrudan İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı'nın hedef ve önceliklerine hizmet etmektedir. 2022 yılı, bölgesel yenilik ekosisteminde büyük öneme sahip yukarıda sayılan merkez ve yapıların faaliyete geçerek bölgedeki işletmelere etkin biçimde hizmet sağlamaya başlayacağı yıl olacaktır. Bu noktada Ajans tarafından yürütülen Yönetim Danışmanlığı Programı da işletmelere sunulacak danışmanlık ve mentörlük hizmetlerinde kullanılacak önemli araçlardan biri olacaktır. Diğer yandan, 2022 yılında başlatılması öngörülen Finansman Desteği Programı, farklı sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ'lerin finansman ihtiyaçlarının karşılanmasında önemli bir destek türü olacaktır.

İkinci olarak, Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından girişimcilik konusunda farkındalığın artırılmasına yönelik çalışmalar birkaç yıldan beri yürütülmekte olup, bölgede girişimcilik ekosisteminin kurulmasına Ajansımız öncülük etmektedir. Bakanlık koordinasyonunda yürütülen Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında Adana ve Mersin'de iki girişimcilik merkezi kurulmuştur. Bu iki merkezin kurulmasıyla girişimcilerin kapasitelerini geliştirmeye yönelik ön hızlandırma faaliyetleri yürütülmüş ve ağırlıklı olarak teknoloji tabanlı girişimlere odaklanılmıştır. Girişimciliğin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2022 yılında yapılması öngörülen faaliyetlerle, mentörlerin ve hızlandırıcı kurumlarla birlikte yatırımcıların kapasitelerinin geliştirilmesi, aktörler arasındaki işbirliklerinin artırılması ve girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Ajansın üçüncü olarak odaklandığı çalışma alanı ise turizmdir. 2020 yılında tamamlanan bölgedeki turizm destinasyonlarının geliştirilmesine dönük stratejik planlama çalışmalarını temel alan, sektörü harekete geçirecek altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve bölgenin kültür ve turizm değerlerinin etkin bir biçimde tanıtımı için oluşturulan Turizmde Destinasyon Yönetimi Sonuç Odaklı Programı kapsamında, 2022 yılında paydaşlarla işbirliği toplantıları ve tanıtım etkinliklerinin yanında küçük ölçekli altyapı alanındaki proje yürütme faaliyetleri sürdürülecektir.

Son olarak, sonuç odaklı programlar dışında kalan yerel kalkınma fırsatları çerçevesinde 2022 yılında yapılması öngörülen en önemli çalışma, 2023 sonrası döneme ilişkin hazırlanması beklenen Çukurova Bölge Planı çalışmalarının gerçekleştirilmesi olacaktır. Çukurova Bölge Planı çalışmaları kapsamında bir mevcut durum analizi raporunun yanında sektörel, tematik ve ilçe bazlı çalıştay ve toplantılar yapılacak ve strateji dokümanı hazırlanacaktır.

Özetle, Çukurova Bölgesinin ekonomik ve sosyal kalkınmasında etkin bir rol üstlenen Çukurova Kalkınma Ajansı, sonuç odaklı programlama yaklaşımı çerçevesinde odaklandığı alanlarda derinleşerek, yenilikçi bir yaklaşımla ve katılımcılık ilkesi çerçevesinde faaliyet ve projelerini çeşitlendirerek, Bakanlık koordinasyonunda alternatif destek mekanizmalarını hayata geçirerek, tüm çalışmalarını artan bir ivmeyle sürdürmektedir. Öte yandan, 2020 ve 2021 yıllarında ülkemizde tüm toplum kesimlerini derinden etkileyen COVID-19 pandemi sürecinin etkilerinin azalmasıyla birlikte bölgedeki kurumların ve sektörlerin dayanıklılığının artırılmasına yönelik faaliyet ve projeler de önümüzdeki dönem çalışmalarında önemli başlıklar arasında yer alacaktır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız tarafından 2022 yılı teması olarak belirlenen “genç istihdamı” konusu bu anlamda özellikle gençlere ve kadınlara yönelik iş imkânlarının artırılması için önemli bir çalışma alanı olarak görülmektedir. Öte yandan, küresel ölçekte son dönemde öne çıkan “yeşil büyüme”, “dijital dönüşüm”, “akıllı yeşil teknolojiler” ve “enerji verimliliği” gibi konularda bölge paydaşlarının ve özellikle işletmelerin farkındalığının artırılması da 2022 yılının öncelikli başlıkları arasındadır. Ayrıca bölge planı çalışmaları ile eş zamanlı biçimde yeni dönem sonuç odaklı programlarının içeriklerinin belirlenmesi de Ajansın 2022 yılı gündeminde önemli bir yer tutmaktadır.

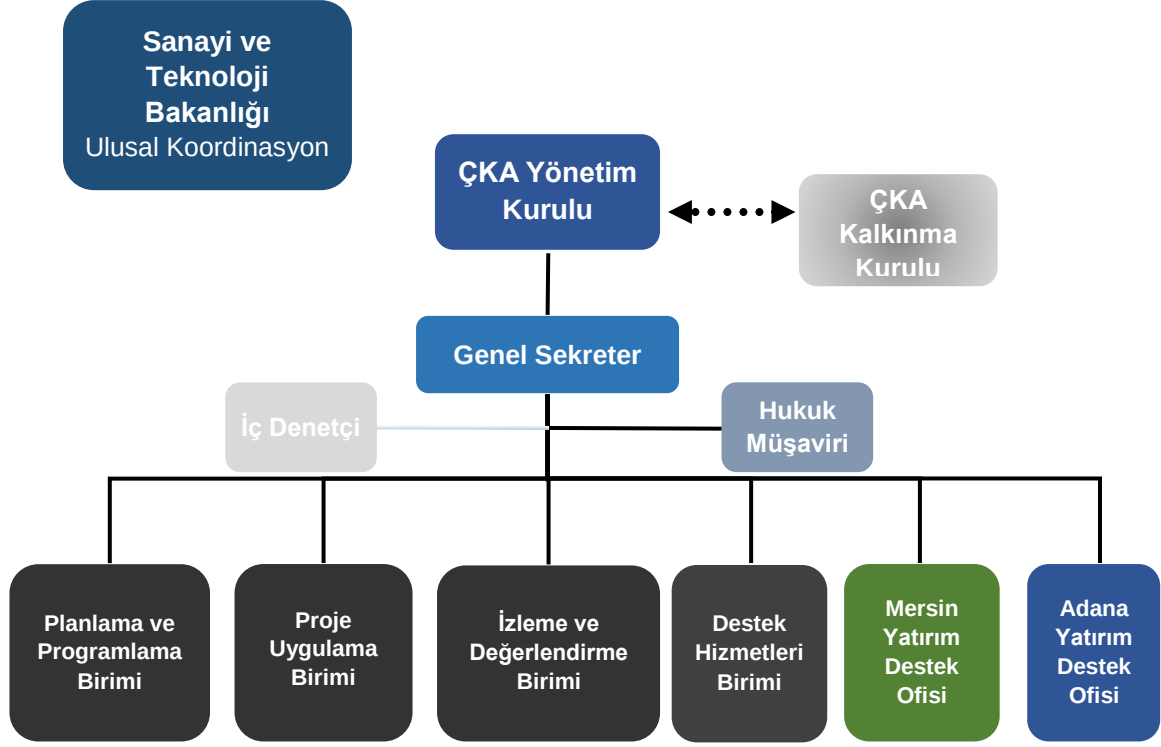
1. GİRİŞ

2021 yılı itibarıyla uygulama süreci başlatılan ve 2023 yılında tamamlanması öngörülen üç sonuç odaklı program 2022 yılı Çalışma Programı'nın temel eksenini oluşturmaktadır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın ulusal koordinasyonunda görev yapan Çukurova Kalkınma Ajansının gerçekleştirdiği faaliyetlere yön veren temel belgeler olan 2014–2023 Çukurova Bölge Planı ile ulusal ölçekte politika ve öncelikleri ortaya koyan On Birinci Kalkınma Planı ve 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisinin hedef ve öncelikleri çerçevesinde hazırlanan Program, aynı zamanda yerel paydaşların katılımlarıyla farklı kesimlerin görüş ve önerilerini de göz önüne almıştır. Ajansımız, hazırlanan plan ve programlar kapsamında belirlenen öncelik ve hedefler doğrultusunda; 2008 yılından başlayarak yaklaşık 13 yıldır mali destek programlarını bölgede başarıyla yürütmektedir. Yatırım destek ve tanıtım faaliyetleri kapsamında; yatırım teşvik uygulamaları gerçekleştirilmekte, bölgenin yatırım olanaklarının tanıtımına yönelik materyaller oluşturulmakta, ulusal ve uluslararası organizasyonlarda bölgenin tanıtımı gerçekleştirilmekte, yerli ve yabancı yatırımcılara yatırım süreçlerinin takibinde destek ve danışmanlık hizmeti sağlanmaktadır. Ayrıca bölgedeki öncelikli konular ve sorun alanları çerçevesinde ekonomik ve sosyal temalı araştırma ve analiz çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

2022 Yılı Çalışma Programı, On Birinci Kalkınma Planı başta olmak üzere, ulusal ve bölgesel referans niteliğindeki başlıca dokümanların ana eksen ve öncelikleri ve sonuç odaklı programlar esas alınarak hazırlanmıştır. Programın içerisinde sonuç odaklı programlama yaklaşımı ile yıl içerisinde gerçekleştirilmesi planlanan mali destek programları, teknik destek programı, fizibilite destekleri ve güdümlü proje destekleri ile Ajans'ın planlama, programlama, araştırma, yatırım destek ve tanıtım, izleme ve değerlendirme ve destek hizmetleri faaliyetlerine yönelik bilgiler kapsamlı bir şekilde ortaya konulmaktadır.

Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin ülke ekonomik gelişimine katkısının daha iyi anlaşılmasıyla birlikte, rekabetçiliği sağlayabilmek ve geliştirebilmek adına bilim, teknoloji, yenilik ve girişimcilik gibi başlıklar altında bölgesel ve ulusal politikalar oluşturulmaktadır. Bu politikalar kapsamında Ar-Ge'ye ayrılan kaynak miktarı ve bilim insanı sayısı ile özel sektörün Ar-Ge faaliyetleri, harcaması ve araştırmacı istihdamının artırılması; üniversiteler, kamu kurumları ve özel sektörde araştırma altyapılarının yaygınlaştırılması ve ara yüz yapılarının geliştirilmesi gibi hedeflere ulaşılmaya çalışılmaktadır. Küresel rekabetin arttığı ortamda, rekabet gücü kazanmak için Ar-Ge ve ileri teknolojiye dayalı üretime geçilmesi sürdürülebilir büyüme için zorunlu hale gelmiştir. Bu noktada, temeli araştırma ve

geliştirmeye bağlı verimlilik artışlarının ve dolayısıyla ekonomik büyümenin gerçekleştirilmesi konusunda, kaynakları yönlendiren devlet politikaları kritik önem arz etmektedir.



2014-2023 Çukurova Bölge Planı kapsamında belirlenen “Uluslararası Çekim Merkezi ve Üretim Üssü Olmak” stratejik amacı altında, Çukurova bölgesinde imalat sanayinde rekabet gücünün artırılması, tarımdan elde edilen katma değerin yükseltilmesi, bölgenin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi ve girişimcilik ortamının iyileştirilmesi öncelikleri ortaya konulmuştur. Buradan hareketle, 2022 Yılı Çalışma Programının stratejik öncelik alanlarından ilkinin, bölgenin ulusal ve uluslararası rekabet gücünün artırılması ve imalat sanayi üretiminden elde ettiği katma değerin yükseltilmesi oluşturmaktadır. Bu ana öncelik alanında, sanayide ar-ge, yenilik, verimlilik ve dijital dönüşümün sağlanmasına yönelik ara yüzlerin oluşturulması ve desteklenmesi yoluyla bölgesel ekosistemin güçlendirilmesi ve KOBİ düzeyinde uygulama kapasitesinin artırılması ile imalat sanayinde katma değerli ürün ihracatının artırılması hedeflenmektedir. Programın ikinci öncelik alanını girişimciliğin geliştirilmesi oluşturmaktadır. Bu öncelik çerçevesinde girişimcilik ekosisteminin geliştirilerek hem teknoloji ve yenilik odaklı girişimciliğin hem de sosyal girişimciliğin geliştirilmesi hedeflenmektedir. 2022 Yılı Çalışma Programı kapsamında son öncelik alanı ise bölgede önemli bir potansiyel arz eden turizmin geliştirilmesidir. Bu öncelik alanında destinasyon odaklı yaklaşım çerçevesinde Çukurova

Bölgesi’nde turizmin geliştirilerek bölgeye gelen turist sayısı ile turizmden elde edilen gelirin artırılması amaçlanmaktadır.

Çukurova Kalkınma Ajansının yukarıda ifade edilen üç stratejik alanda belirlemiş olduğu sonuç odaklı programları belirlenen çerçevede yürütebilmesi için kurumsal ve beşeri kapasitesini de geliştirmesi ve kaynakları sürdürülebilir biçimde yönetmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda gerçekleştirilecek olan faaliyetler de kurumsal gelişim stratejik önceliği altında yer almaktadır. Kurumsal gelişim başlığı altında, Ajansın idari ve mali iş ve faaliyetlerinin yanı sıra kapasite geliştirme faaliyetleri, kurumsal fiziki ve teknik altyapının geliştirilmesine yönelik faaliyetler, tanıtım faaliyetleri ve mevzuattan kaynaklanan görev ve sorumluluklar çerçevesindeki rutin faaliyetler bulunmaktadır.

Son olarak, üç ana başlıkta belirlenen sonuç odaklı programlar kapsamında yer almayan alt program, proje ve faaliyetler ise yerel kalkınma fırsatları başlığı altında ortaya konulmaktadır. Yerel kalkınma fırsatları altında yıl içerisinde gerçekleştirilmesi öngörülen proje ve faaliyetlerin hem ajansın üç yıl için belirlemiş olduğu stratejik tercihlerle olan uyum ve ilişkisi, hem de kurumsal öncelikler ile bağlantısı göz önüne alınmaktadır. Bununla birlikte, yerel kalkınma fırsatları çerçevesinde 2022 yılında yapılması öngörülen en önemli çalışma, 2023 sonrası döneme ilişkin hazırlanması beklenen Çukurova Bölge Planı çalışmalarının gerçekleştirilmesi olacaktır. Çukurova Bölge Planı çalışmaları kapsamında bir mevcut durum analiz raporunun hazırlanmasının yanı sıra sektörel, tematik ve ilçe bazlı çalıştay ve toplantılar gerçekleştirilecektir. Diğer yandan, Ajansımız 2022 yılında tamamlanacak olan Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi’nin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda güncellenmesi çalışmalarına da katkı sağlayacaktır.

2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

2.1. İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı (İmalat SOP)

a. Amaç

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programının genel amacı, Çukurova Bölgesi'nde öncelikli sanayi sektörlerinde katma değerin artırılması ve rekabet üstünlüğünün sağlanmasıdır. Programın üç özel amacı bulunmaktadır:

1. İmalat sanayinde kurumsallaşma, ar-ge, yenilik ve verimliliğin artırılması,
2. İmalat sanayinde katma değerli ürün ihracatının artırılması,
3. İmalat sanayinde dönüşümü sağlayacak ara yüzlerin oluşturulması ve geliştirilmesidir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı, imalat sanayinde rekabet gücünün ve verimliliğin geliştirilmesi suretiyle yüksek katma değerli üretim ve ihracatın artırılmasını hedeflemektedir. Programın oluşturulmasında referans dokümanlardan biri olan On Birinci Kalkınma Planı, imalat sanayinin katma değerli üretim yapabilmesi ve yenilikçi ürün geliştirme kapasitesinin artırılması yönünde Ar-Ge ve yenilik kabiliyetinin güçlendirilmesi ve yeniliği esas alan bir yapıya kavuşturulması gerektiğinin altını çizmektedir. Bu çerçevede Ar-Ge ve yenilik destek sisteminin; odaklı, araştırmadan ticarileştirmeye tüm süreci kapsayan, orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerine yönelik olarak farklılaşan ve sektörlerin ihtiyaçlarını ve gelişme potansiyellerini dikkate alan bir yapıya dönüştürülmesi gerektiği ifade edilmektedir. Plan, imalat sanayinin dönüşümüne yönelik işbirliği ve bilgi paylaşımını güçlendirecek ara yüzlerin ve standartların oluşturulması ve farkındalığın artırılmasının sağlanacağını da vurgulamaktadır.

2023 yılı hedefiyle hazırlanmış olan Sanayi ve Teknoloji Stratejisi Belgesi de Kalkınma Planı ile belirlenen önceliklere atıfta bulunmaktadır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan belgede ifade edildiği üzere, imalat sanayi ihracatında orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürünlerinin payı 2018 yılında sırası ile %36,4 ve %3,2 olarak gerçekleşmiştir. 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi, bu oranların 2023 yılına kadar sırası ile %44,2 ve %5,8'e çıkarılmasının hedeflendiğini vurgulayarak, araştırma ve geliştirme çalışmalarının sonuç odaklı, gerektiğinde rekabet öncesi iş birliği prensibi ile paydaşlar ile birlikte, yüksek teknolojiye odaklanan bir yapıya kavuşturulmasının amaçlandığı belirtilmektedir. Diğer

yandan, sürdürülebilir büyüme ve rekabet için verimlilik ve yenilik temelli bir ülke olmanın yanı sıra, hedef pazar ve hedef ürün odaklı ihracatın artırılması ve küresel değer zincirlerinin katma değer yaratan aşamalarına eklemlenme de oldukça kritiktir. 2023 yılında 226,6 milyar doları hedefleyen sürdürülebilir ihracat artışı ile ihracata dayalı istikrarlı bir büyüme modelinin oluşturulması da ancak bunun sonucu olarak gerçekleştirilebilir.

2014-2023 Çukurova Bölge Planı kapsamında ortaya konulan stratejik çerçeve, yukarıda ifade edilen ulusal önceliklerin bölgesel ölçekteki yansıması niteliğindedir. Bölge Planı kapsamında, Çukurova bölgesinin uluslararası üretim ve çekim merkezi olma hedefi doğrultusunda imalat sanayinde rekabet gücünün artırılması stratejik amacı ortaya konulmuş ve bölgede özellikle düşük teknoloji sektörlerde katma değeri yüksek üretime geçişin sağlanması ve orta ve yüksek teknoloji sektörlerin üretim ve ihracat içindeki payının artırılması hedeflenmiştir. Plan ayrıca bölgenin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi için teknolojik gelişme ve rekabet gücünün artırılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesini hedeflemektedir. Çukurova Bölge Planı'nda bölge ekonomisinin güç kazanması için bölgesel yenilik kapasitesinin artırılması, teknolojik gelişme ve rekabet gücünün artırılmasına yönelik Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi yanında girişimcilik ortamının geliştirilerek yenilikçi girişimciliğin geliştirilmesi gerektiğine de yer verilmiştir. Bu çerçevede özellikle imalat sanayi işletmelerinin üretim süreçlerini ve iş modellerini; dijital teknolojilerin getirdiği hız, verimlilik, esneklik ve kalite artışı sağlayan uygulamalardan azami ölçüde faydalanabilecek şekilde geliştirerek ülkemizde yaratılan katma değer artırılması ve ülkemizin rekabetçiliğinin geliştirilmesi çok önemlidir.

Bu genel çerçeve içerisinde, İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programının hedefi, Çukurova Bölgesi'nde rekabet gücü yüksek öncelikli imalat sanayi sektörlerinde ar-ge, yenilik, verimlilik kapasitesinin yükseltilmesi ve dijital dönüşümün sağlanmasına yönelik ara yüzlerin oluşturulması ve desteklenmesi yoluyla bölgesel ekosistemin güçlendirilmesi, küçük ve orta ölçekli işletmelerin katma değerli ve yenilikçi üretim kapasitesinin yükseltilmesi suretiyle bölgesel rekabet gücü ve ihracatın artırılmasıdır. Programın geliştirilmesi sürecinde daha önce hazırlanmış olan Adana ve Mersin Akıllı Uzmanlaşmaya Yönelik Araştırma ve Yenilik Stratejisi kapsamındaki analiz sonuçları ve tespitler önemli katkı sağlamıştır. Araştırma ve Yenilik Stratejisi çalışması kapsamında 3 yıldız ve Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler (RCA) Analizi gibi analizler yapılmış, SGK istihdam verileri ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı net satış verileri ile yapılan 3 yıldız analizi ve TÜİK ihracat verileri ile yapılan RCA Analizi sonuçlarının birlikte değerlendirilmesi sonunda bölgenin ekonomik hayatında belirleyici olan sektörel yapı ortaya konulmuştur.

Bölgemizde bir bölümü Bakanlığımız koordinasyonunda yürütölmüş olan Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı, bir bölümü Ajans güdümlü proje destekleri, diğör bölümü ise uluslararası finansman ile tamamlanan büyük ölçekli altyapı projelerinin yenilik ekosisteminin geliştirilmesinde kritik öneme sahip olduğı düşünölmektedir. Özellikle imalat sanayinde Ar-Ge, yenilik, verimlilik ve dijital dönüşümün sağlanmasına yönelik olarak, işletmelere etkin biçimde hizmet sağlamak üzere planlanan ara yüzlerden, Adana Yenilik Merkezi, Adana Tasarım Merkezi ve Model Fabrika, Mersin Model Fabrika ve Yenilik Merkezi, Mersin Endüstriyel Tasarım ve KOBİ Danışmanlık Merkezinin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın destekleri başta olmak üzere, Çukurova Kalkınma Ajansı mali destek programları ve uluslararası finansmanla tamamlanması bölge için önemli görölmektedir. Önümüzdeki dönem tüm bu merkezlerin etkin biçimde hizmet vermesi sonunda elde edilmesi beklenen çıktılar doğrudan İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı'nın hedeflerine hizmet etmektedir. 2022 yılı bölge yenilik ekosisteminde büyük öneme sahip yukarıda sayılan merkez ve yapıların tam anlamıyla faaliyete geçeceği ve bölgedeki işletmelere yaygın biçimde hizmet sağlayacağı yıl olacaktır.

Son olarak, İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı kapsamında bölgede Ar-Ge ve inovasyon açısından önde olan, ihracat potansiyeli yüksek firmaların oluşturduğu "rekabetçi firmalar"ın yanı sıra, bölgede uzmanlaşmış, gelişime açık, ancak ciro, istihdam ve ihracat gibi verilerle değeriendirildiğinde ilk gruptaki kadar rekabetçi görünmeyen ve "bölgede öne çıkanlar" olarak ifade edilebilecek firmalar çalışma odağına alınmaktadır. Program kapsamında Adana ve Mersin'de toplam sayısı yaklaşık 40 olarak belirlenen bu firmalar bölgede öne çıkan makine ve metal işleri, tarım-gıda ve kimya-plastik sektörlerinde yoğunlaşmaktadır. İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı kapsamında yapılacak faaliyetler, rekabetçi ve bölgede öne çıkan firmalar başta olmak üzere tüm imalat sanayi işletmelerini hedeflemekle birlikte Sonuç Odaklı Program Yönetim Planı sürecinde, belirlenen firmalar Programın performans değeriendirmesinde örneklem olarak kullanılacaktır. Diğör bir deyişle, Programın performansı ölçölürken Yönetim Planı'nda detaylı bir biçimde verilecek performans ölçütleri çerçevesinde örnekleme yer alan firmaların toplam performansı üzerinden bir değeriendirme yapılacaktır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2022 yılında yapılacak olan faaliyetler kapsamında hedeflenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Bileşenler	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Hedefi	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	Değer zinciri analizi ve sektörel yol haritasının oluşturulması	2 analiz ve sektörel yol haritası çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
	Hedef pazar analizlerinin yapılması	2 analiz çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
	Bölge Planı çalışmalarına katkı sağlanması ve alternatif destek araçlarının geliştirilmesi amacıyla öne çıkan sektörler ile tematik alanlarda araştırma ve analiz çalışmalarının yapılması	2 araştırma/analiz çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
	Büyük ölçekli yatırımların mekansal ve çevresel etkileri konusunda senaryo ve analiz çalışmalarının yapılması	1 analiz çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
İşbirliği ve Koordinasyon	Adana ve Mersin İnovasyon Merkezleri ve Model Fabrikalar ile işbirliklerinin geliştirilmesi (toplantı, webinar, ortak etkinlik)	4 toplantı veya işbirliği etkinliği	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Yenilik mentörü yetiştirme programı ile bölgesel yenilik mentör havuzunun geliştirilmesi	1 mentör eğitim programı	Ajans Faaliyet Raporu
	AB Yeşil Mutabakat Çerçevesi kapsamında işletmelere yönelik farkındalık oluşturma faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi	2 farkındalık/işbirliği etkinliği	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım ve Yatırım Destek	Türk Patent ve Marka Kurumu ile işbirliğinde markalaşma konulu eğitim/bilgilendirme etkinlikleri gerçekleştirilmesi	1 etkinlik	Ajans Faaliyet Raporu
	Yatırım süreçlerine dair bilgilendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi	100 yatırımcı görüşmesi	Ajans Faaliyet Raporu
	Devlet destekleri ve teşviklerle ilgili bilgilendirme için firma ziyaretlerinin yapılması	100 firma ziyareti	Ajans Faaliyet Raporu
	İl bazlı aylık gündem bilgi notlarının hazırlanması	24 bilgi notu	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	2021 Yılı Yenilik ve Verimlilik KÖA Mali Destek Programı	7 KÖA projesi	Ajans Faaliyet Raporu
	2022 Yılı Faizsiz Kredi Desteği Programı	25 destek projesi	Ajans Faaliyet Raporu
	2020 Yılı Fizibilite Desteği	3 FD projesi	Ajans Faaliyet Raporu
	2021 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı	20 YDTD projesi	Ajans Faaliyet Raporu

	2022 Yılı Yönetim Danışmanlığı Programı	16 YDTD projesi	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	2021 Yılı Üreten Şehirler Programı	2 ÜŞP projesi	Ajans Faaliyet Raporu
İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları	1 toplantı ve 1 rapor	SOP Yıllık Raporu, Ajans Faaliyet Raporu

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2021-2023 döneminde yapılacak olan faaliyetler sonunda ulaşılması öngörülen hedefler ve sonuç göstergeleri aşağıda ifade edilmektedir:

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1,3	Yenilik, Verimlilik ve/veya Dijital Dönüşüm Stratejisi çerçevesinde Eylem Planı uygulamaya koyan işletme oranı	%	50	40 örneklem firma içinde
1,3	Ar-Ge, yenilik, verimlilik ve/veya dijital dönüşüm konulu proje uygulayan firma sayısındaki artış oranı	%	50	40 örneklem firma içinde
1,3	Verimlilik ve/veya dijital dönüşüm uygulamaları sonucu işletmelerdeki ortalama maliyet düşüş ve karlılık artış oranı	%	25	40 örneklem firma içinde
2	İşletmelerin (\$/kg) ihracat değerindeki artış oranı	%	15	40 örneklem firma içinde

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Değer Zinciri Analizi ve Sektörel Yol Haritasının Oluşturulması

Ajansımız tarafından bölgenin yenilikçilik kapasitesinin geliştirilmesi için geçmiş yıllarda yapılan Çukurova Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi çalışması kapsamında bölgenin rekabet gücü yüksek olan sektörleri, istihdam, ihracat ve net satış verileri ile Shift Share Analizi, Üç Yıldız Analizi, Yoğunlaşma Katsayısı, Karşılaştırmalı Üstünlükler Analizi gibi yöntemler ile ortaya konulmuştur. Tüm analiz sonuçları ve ulusal planlarda yer alan stratejik sektörler bir arada değerlendirilerek her iki il için sektörel önceliklendirme yapılması adına çalışmaların ilk basamağı tamamlanmıştır. Diğer yandan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda geçtiğimiz yıllarda yürütülen Yenilik Ekosistemi Analizi ile Değer Zinciri Analizi ajanslar arası ortak çalışmalarına aktif katılım sağlayan Ajansımız, bölgesel ve makro düzeyde gerçekleştirilen tüm bu çalışmaların sektör ve işletme düzeyinde derinlemesine analiz çalışmaları ile desteklenmesi ihtiyacını tespit etmiştir.

Diğer yandan, Avrupa Birliği FRIT II Mali Yardım Fonu çerçevesinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD) yürütücülüğünde başlatılmış olan

“Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi (ENHANCER) Projesi” kapsamında Adana ve Mersin’de mobilya ve yüksek katma değerli sektörlerde değer zinciri analizleri çalışmaları başlatılmıştır. Ajansımız yerel paydaş olarak bu çalışmaların içerisinde yer almakta ve hazırlanan taslak dokümanlara görüş ve önerilerde bulunmaktadır. Değer zinciri analizi çalışmalarının tamamlanmasıyla ortaya çıkan raporların bölge paydaşları ile paylaşılması ve çalışmalardan azami düzeyde fayda sağlanması öngörülmektedir. Bu çalışmalardan elde edilen sektörel bulguların önümüzdeki dönem uygulanması öngörülen mali destek programların tasarımında kullanılması amaçlanmaktadır.

Hedef Pazar Analizlerinin Yapılması

Japon Hükümeti tarafından sağlanan fon çerçevesinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve UNDP koordinasyonunda, 26 kalkınma ajansının katılımıyla başlatılan “COVID-19 Krizine Yanıt ve Dayanıklılık Projesi” kapsamında, tekstil, lojistik, gıda, makine ve otomotiv sektörlerine ilişkin 25 “Bölge Bazlı Kırılgan Sektör Analiz Raporları ve Kılavuzları” hazırlanmıştır. Bu sektörlerin iş sürekliliğini desteklemeyi ve krizlerde tedarik zinciri aksamalarını önlemeyi amaçlayan “Yeni Pazar Analizi ve Ürün Uzaı Analizi Raporları” da tamamlanmıştır. Tüm bu raporların tanıtımı Sanayi ve Teknoloji Bakanımızın katıldığı çevrimiçi etkinlikle gerçekleştirilmiştir. Ayrıca COVID-19’un lojistik, makine, tekstil, gıda, otomotiv sektörlerine etkileri ve yeni pazar analizleri üzerine 6 webinar gerçekleştirilmiştir. Tüm bu çalışmalara aktif katılım sağlayan Ajansımız burada elde ettiğı bilgi birikimi ile iki hedef pazar analizini 2022 yılında tamamlamayı öngörmektedir.

Bölge Planı Çalışmalarına Katkı Sağlanması ve Alternatif Destek Araçlarının Geliştirilmesi Amacıyla Öne Çıkan Sektörler ile Tematik Alanlarda Araştırma ve Analiz Çalışmalarının Yapılması

Çukurova Bölge Planı hazırlık çalışmaları çerçevesinde bölgede öncelikli görülen veya derinlemesine analize ihtiyaç duyulan alanlarda araştırma çalışmaları yapılması öngörülmektedir. Sektörel ve tematik alanlarda bölgenin mevcut durumunu ortaya koyan araştırma ve analiz çalışmaları yapılarak hem bölge planına girdi sağlayacak bulguların elde edilmesi hem de sözü edilen alanlarda yol haritalarının oluşturulması planlanmaktadır. Bu çalışmalar ayrıca güdümlü projeler ile Üreten Şehirler Programı kapsamındaki proje önerileri için altlık oluşturacaktır. Çalışma yapılacak alanların belirlenmesinde gündemdeki konuların yanı sıra 2014-2023 Çukurova Bölge Planı ile belirlenen stratejik öncelikler ve son dönemde bu önceliklerdeki değişim ve gelişmeler de göz önünde bulundurulacaktır.

Büyük Ölçekli Yatırımların Mekansal ve Çevresel Etkileri Konusunda Senaryo ve Analiz Çalışmalarının Yapılması

Sanayi yatırımlarının planlanan organize sanayi bölgeleri biçiminde Adana ve Mersin’de yeniden örgütlenmesi, sanayileşme, kentleşme ve çevre etkileşimi bağlamında bölgede hızlı kentsel gelişme ve çevresel değişimlerin yaşanmasına neden olabilecek niteliktedir. Bu çerçevede, konumlandırıldıkları bölge ve yakın çevresi için sosyo–ekonomik çekim merkezi niteliğindeki organize sanayi bölgelerinin, sundukları istihdam potansiyeli ile bulundukları çevredeki yerleşmelerin demografik ve mekânsal gelişim süreçlerini etkilemesi söz konusudur. Bu planlama çalışmasının amacı; organize sanayi bölgeleri odaklı yatırımların Çukurova bölgesinde başta kentsel ve kırsal alanlar olmak üzere tüm çevresel etkilerinin belirlenmesidir. Çalışmanın sonunda elde edilecek bulgular ışığında, çevresel, sosyal ve ekonomik açıdan maksimum seviyede sürdürülebilirliğe erişmek için üretim ve hizmet tedarik süreçlerinde kaynak verimliliği ve temiz üretim uygulamaları gibi yeşil büyüme önlemlerinin en yüksek düzeyde alınması, yeşil altyapı tesislerinin kurulması ve işletilmesi, endüstriyel simbiyoz gibi uygulamalar baz alınarak kaynakların verimli kullanımının teşvik edilmesi öngörülmektedir. Bu çalışmanın bölge planı hazırlıkları çerçevesinde tamamlayıcı nitelikte olacak biçimde kurgulanması planlanmaktadır.

ii. İşbirliği ve Koordinasyon

Adana ve Mersin İnovasyon Merkezleri ve Model Fabrikalar ile İşbirliklerinin Geliştirilmesi

Bölgemizde bir kısmı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Ajans mali destekleri ile diğer kısmı ise dış kaynak ile gerçekleştirilen model fabrika ve yenilik merkezleri gibi önemli yenilik ve verimlilik altyapısı yatırımları bulunmaktadır. 2021 yılı sonu itibarıyla büyük bölümü tamamlanmış ve faaliyete geçmiş olan bu merkezlerle işbirliği imkânları geliştirilerek, öncelikle bölge içinde sistematik biçimde bilgi ve tecrübe paylaşımının sağlanması için çalışmalar yapılacaktır. Ayrıca Türkiye’nin diğer kentlerindeki benzer merkez, kurum ve kuruluşlarla işbirlikleri ve tecrübe paylaşımının gerçekleştirilmesi ve buna dönük işbirliği çalışmalarının 2022 yılı boyunca gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

iii. Kapasite Geliştirme

Yenilik Mentör Havuzunun Geliştirilmesi

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programının en önemli hedeflerinden biri oluşturulan yenilik ekosisteminin ihtiyaç duyduğu insan kaynağının yetiştirilmesidir. Bu çerçevede sanayi ve ticaret odaları, üniversiteler, model fabrikalar ve yenilik merkezleri ile işbirliğinde mentör yetiştirme programının uygulanması öngörülmektedir. Mentör yetiştirme

programları ile hem işletmelerin ihtiyaç duyduğu mentör ve danışmanların sayı ve niteliklerinin artırılması hem de kurulan yenilik merkezi, model fabrika ve KOBİ danışmanlık merkezi gibi ara yüzlerin gereksinimi olan insan kaynağının yetiştirilmesi planlanmaktadır.

AB Yeşil Mutabakat Çerçevesi Kapsamında Kapasite Geliştirme Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi

AB Yeşil Mutabakat Çerçevesi, Avrupa Birliği'nin 2050'ye kadar net sera gazı emisyonlarının sıfırlanması, ekonomik büyümenin kaynak kullanımına bağlılığının sona ermesi ve kimsenin ve hiçbir bölgenin geride bırakılmaması temel hedeflerini içeren yeni büyüme stratejisidir. Bu mutabakata göre ekonomik büyüme şimdiye kadar olduğu gibi dünyanın sınırlı kaynaklarını hızla tüketerek ve çevreyi kirleterek olmayacak, çevre odaklı, insana yaraşır istihdam üreten, sanayiden ulaştırmaya, tarımdan enerjiye her alanda karbonsuz bir ekonomi modeli oluşturulacaktır. Türkiye'deki firmaların da çok yakın gelecekte AB'ye ihracat yaparken karbon nötralizasyon kriterini karşılamaları gerekecektir. Bu kapsamda, Yeşil Mutabakat Çerçevesine uyum konusu sadece AB ile ticaret yapabilmek için değil, sanayi, ulaşım ve inşaat gibi karbon-yoğun üretim yapan sektörlerin sürdürülebilir ve döngüsel bir platforma oturabilmesi için de faydalı görünmektedir. Emisyonlar azaltılırken iş imkanlarının yaratılması ve yaşam kalitesinin artırılması olarak özetlenebilen bu çerçeveye ilişkin bölgedeki işletmelerin farkındalığının artırılması için en az iki işbirliği ve tecrübe paylaşımı toplantısının yapılması ve işletmelerin bu alanda kapasitelerinin geliştirilmesi planlanmaktadır.

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

Türk Patent ve Marka Kurumu ile İşbirliği Faaliyetlerinin Yürütülmesi

Bilindiği üzere illerde yatırım destek ofislerimiz Türk Patent ve Marka Kurumu Bilgi ve Doküman Birimlerini oluşturmuşlardır. Bu çerçevede Kurum ile işbirliğinde illerde geçtiğimiz dönemde başlatılan markalaşma konulu eğitim ve bilgilendirme etkinliklerinin sürdürülmesi öngörülmektedir.

Diğer Yatırım Destek Faaliyetleri

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı kapsamında yatırım destek ofisleri tarafından yatırım süreçlerine dair yatırımcı bilgilendirme faaliyetleri ile devlet destekleri ve teşviklerle ilgili bilgilendirme amaçlı firma ziyaretleri gerçekleştirilecek ve il bazlı aylık gündem bilgi notları hazırlanması faaliyeti sürdürülecektir.

v. Ajans Destekleri

Ajansın İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı kapsamında sağladığı destekler teknik ve mali destekler olmak üzere iki başlık altında toplanmaktadır:

1.Teknik Destekler

Yönetim Danışmanlığı Programı

2020 yılında KOBİ'lere yönelik olarak başlatılan ve 2021 yılında yürütülen Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı 2022 yılında da uygulanmaya devam edecektir. İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı kapsamında bu çerçevede 2021 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destekleri için ayrılan 3.000.000 TL kaynağın tamamı 2022 yılında kullanılacaktır. Diğer yandan, yıl içinde ilan edilmesi planlanan 2022 Yılı Yönetim Danışmanlığı Programının teknik destek yerine alternatif bir destek programı olarak yürütülmesi de düşünülmektedir.

2.Mali Destekler

Mali destekler altında öncelikle finansman desteği programı başlatılacaktır. Faizsiz kredi desteği programının bölgede uygulanmasına yönelik ön çalışmaların yapılması öngörülmektedir. Ajansın 2022 yılında gerçekleştireceği diğer doğrudan finansman destekleri, küçük ölçekli altyapı mali destek programı, fizibilite desteği ile güdümlü proje desteği altında gerçekleştirilecek olan desteklerden oluşmaktadır. 2021 Yılı Yenilik ve Verimlilik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı kapsamında uygulama süreçleri devam eden yedi proje için 12.000.000 TL ödemenin 2022 yılında gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Faizsiz Kredi Desteği Programı

Faizsiz Kredi Desteği Programı, başvuru rehberlerinde belirlenen sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ'lerin Ajans tarafından desteklenmesi uygun görülen projeleri için, ilgili aracı kuruluş vasıtasıyla faizsiz kredi imkânı sağlanmasını içeren bir destek programıdır. Program kapsamında ilgili aracı kuruluş, başvuru sahibinin kredi uygunluğunun mali kontrolü ve geri ödeme süreçlerinin aracılığını üstlenmektedir. 2022 yılı içerisinde ilan edilecek Program için ayrılan toplam ödenek 50.000.000 TL'dir. 2022 yılı sonuna kadar bu ödeneğin kullanılması öngörülmektedir. Program kapsamındaki geri ödemelerin 2023 yılından itibaren taksitler halinde gerçekleşmesi planlanmaktadır.

Güdümlü Proje Desteği

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı kapsamında potansiyel başvuru sahipleri güdümlü proje destekleri hakkında bilgilendirilecek, paydaşlarla işbirliği içerisinde proje fikirleri olgunlaştırılacak ve gerekli durumlarda fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi sağlanacaktır. Devam eden güdümlü projelerin nihai ödemeleri yapılacaktır.

Fizibilite Desteği

Fizibilite Desteği kapsamında, Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik, verimlilik ve dijital dönüşüm kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projeler başta olmak üzere fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verebilmektedir. Fizibilite desteğinden, yerel yönetimler, üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, teknoparklar, teknoloji geliştirme bölgeleri, endüstri bölgeleri, iş geliştirme merkezleri gibi kurum ve kuruluşlar, birlikler ve kooperatifler yararlanabilmektedir. 2020 Yılı İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Fizibilite Desteği Programı kapsamında Mersin-Tarsus Tarımsal Ürün İşleme İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nin başvuru sahibi olduğu "TÜİOSB Ar-Ge ve Yenilikçilik Destek Merkezi Fizibilite Çalışması", Ceyhan Ticaret Odası'nın başvuru sahibi olduğu "Ceyhan ve Yumurtalık İlçesi Kimya İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Kurulması Fizibilite Çalışması" ve Ceyhan Organize Sanayi Bölgesi'nin başvuru sahibi olduğu "Ceyhan Organize Sanayi Bölgesi 2. Etap İlave Alanı Fizibilite Çalışması" 2022 yılı başında tamamlanacaktır.

vi. Önemli Kamu Yatırımları

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde yer aldığı düşünülen ve bölgede devam eden en önemli kamu yatırımları organize sanayi bölgeleri ile küçük sanayi siteleri yatırımlarıdır.

Adana'da Hacı Sabancı ve Kozan olmak üzere iki organize sanayi bölgesi ve yedi küçük sanayi sitesi bulunmakta olup, bir endüstri bölgesi, altı yeni organize sanayi bölgesi, altı yeni küçük sanayi sitesi ve iki OSB genişleme sahası üzerinde çalışmalar yürütülmektedir. Bölgedeki en büyük sanayi yatırımı olan Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi'nde 4 Eylül 2019 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 8,2 katrilyonluk Ceyhan polipropilen üretim tesisi için proje bazlı devlet desteği kararı verilmiş olup, ÇED çalışmaları devam etmektedir. Hacı Sabancı OSB 3. Etap Genişleme Alanında kamulaştırma çalışmaları sürdürülmektedir. Ceyhan Organize Sanayi Bölgesinin 4.150 dönümlük 2. etap alanı Sanayi ve Teknoloji

Bakanlığı tarafından tescil edilmiştir. Bunların dışında, Ceyhan Kimya OSB, Ceyhan Kömürcüler OSB, Sarıçam Gıda İhtisas OSB, Karataş Tarıma Dayalı İhtisas (Sera) OSB ve Karataş Tarıma Dayalı İhtisas (Su Ürünleri) OSB için planlama çalışmaları devam etmektedir.

Mersin’de ikisi faal, üçü kamulaştırma ve altyapı, ikisi yer seçimi aşamasında olmak üzere yedi organize sanayi bölgesi ve irili ufaklı 15 küçük sanayi sitesi bulunmaktadır. Faal durumdaki organize sanayi bölgeleri, Mersin-Tarsus Organize Sanayi Bölgesi ve Silifke Organize Sanayi Bölgesi’dir. Mersin-Tarsus Organize Sanayi Bölgesi’nde dört ve beşinci kısım genişleme alanlarına ilişkin planlama çalışmaları devam etmektedir. Mersin-Tarsus Tarımsal Ürün İşleme İhtisas Organize Sanayi Bölgesinde altyapı çalışmaları, Tarsus Organize Sanayi Bölgesi’nde kamulaştırma ve altyapı çalışmaları, Mut Organize Sanayi Bölgesi’nde ise trafo, elektrik ve yol altyapısı çalışmaları sürmektedir.

vii. Diğer Proje ve Faaliyetler

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde yer alan bir destek mekanizması da Ajansın doğrudan finansman desteği dışında yer alan Üreten Şehirler Programı kapsamında sağlanan desteklerdir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın koordinasyonunda yürütülen Üreten Şehirler Programının hedefi; sanayinin ülke genelinde dengeli gelişimi ve büyüme odaklarının uluslararası alanda rekabetçi bir üretim yapısına kavuşması için, işletmelerin küresel üretim sistemlerine entegrasyonunun güçlendirilmesi, şehirlerin uluslararası erişilebilirliğinin ve kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesi, sanayi, teknoloji ve yenilik altyapıları ile beşerî sermaye ve kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesidir. 2021 Yılı Üreten Şehirler Programı kapsamında destek almaya hak kazanan “Çukurova Enerji Verimliliği Projesi” ile “İhracat Odaklı Dijital Dönüşüm Projesi” nin uygulama süreci 2022 yılı başında başlatılacaktır. Ayrıca, yerel kurum ve kuruluşlarla istişare içerisinde geliştirilecek olan yeni proje önerileri yıl içerisinde Bakanlığa sunulacaktır.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı kapsamında gerçekleştirilecek olan faaliyet ve projelerin zaman planlaması aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2022		2023		2024	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Değer zinciri analizi ve sektörel yol haritasının oluşturulması						
Hedef pazar analizlerinin yapılması						

Bölge Planı çalışmalarına katkı sağlanması ve alternatif destek araçlarının geliştirilmesi amacıyla öne çıkan sektörler ile tematik alanlarda araştırma ve analiz çalışmalarının yapılması						
Büyük ölçekli yatırımların mekansal ve çevresel etkileri konusunda senaryo ve analiz çalışmalarının yapılması						
Adana ve Mersin İnovasyon Merkezleri ve Model Fabrikalar ile işbirliklerinin geliştirilmesi (toplantı, webinar, ortak etkinlik)						
Yenilik mentörü yetiştirme programı ile bölgesel yenilik mentörü havuzunun geliştirilmesi						
AB Yeşil Mutabakat Çerçevesi kapsamında işletmelere yönelik farkındalık oluşturma faaliyetleri						
Türk Patent ve Marka Kurumu ile işbirliğinde markalaşma konulu eğitim/bilgilendirme etkinlikleri gerçekleştirilmesi						
Yatırım süreçlerine dair bilgilendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi						
Devlet destekleri ve teşviklerle ilgili bilgilendirme için firma ziyaretlerinin yapılması						
İl bazlı aylık gündem bilgi notlarının hazırlanması						
2021 Yılı Yenilik ve Verimlilik KÖA Mali Destek Programı						
2022 Yılı Faizsiz Kredi Desteği Programı						
2020 Yılı Fizibilite Desteği						
2021 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı						
2022 Yılı Yönetim Danışmanlığı Programı						
2021 Yılı Üreten Şehirler Programı						
SOP İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları						

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programının uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Planlama ve Programlama Birimi (PPB) sorumludur. Program kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, Ajans Yönetim Kurulu toplantılarında Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılmaktadır.

g. İzleme ve Değerlendirme

Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için çalışma grupları veya program/proje ekipleri oluşturabilir. PPB, ilgili tüm birim ve YDO'ların katılımıyla düzenli biçimde Ajans içi koordinasyon toplantıları gerçekleştirir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların, güdümlü projelerin ve diğer desteklerin uygulamasından Proje Uygulama Birimi (PUB), izleme ve değerlendirmesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB), yatırım destek faaliyetlerinden Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilir.

SOP'lara ilişkin raporlama Ajans Ara Faaliyet Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılır. Bu raporların yanında dönem içi ve sonundaki SOP İlerleme ve Kapanış Raporlarının hazırlanmasında koordinasyon görevi Ajans faaliyet raporlarında olduğu gibi PPB'ye aittir.

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı kapsamında belirlenen faaliyetlere ilişkin 2022 yılı bütçe bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Bileşenler	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Değer zinciri analizi ve sektörel yol haritasının oluşturulması	PPB	01.01.2022-30.06.2022	-
	Hedef pazar analizlerinin yapılması	AYDO, MYDO	01.01.2022-31.12.2022	-
	Bölge Planı çalışmalarına katkı sağlanması ve alternatif destek araçlarının geliştirilmesi amacıyla öne çıkan sektörler ile tematik alanlarda araştırma ve analiz çalışmalarının yapılması	PPB, AYDO, MYDO	01.01.2022-31.12.2022	150.000
	Büyük ölçekli yatırımların mekansal ve çevresel etkileri konusunda senaryo ve analiz çalışmalarının yapılması	PPB	01.01.2022-31.12.2022	150.000
İş Birliği ve Koordinasyon	Adana ve Mersin İnovasyon Merkezleri ve Model Fabrikalar ile işbirliklerinin geliştirilmesi (toplantı, webinar, ortak etkinlik)	PPB, PUB, AYDO, MYDO	01.01.2022-31.12.2022	-

Kapasite Geliştirme	Yenilik mentörü yetiştirme programı ile bölgesel yenilik mentörü havuzunun geliştirilmesi	PPB, PUB	01.04.2022-31.12.2022	-
	AB Yeşil Mutabakat Çerçevesi kapsamında işletmelere yönelik farkındalık oluşturma faaliyetleri gerçekleştirilmesi	PPB, PUB, AYDO, MYDO	01.01.2022-31.12.2022	-
Tanıtım ve Yatırım Destek	Türk Patent ve Marka Kurumu ile işbirliğinde markalaşma konulu eğitim/bilgilendirme etkinlikleri gerçekleştirilmesi	AYDO, MYDO	01.01.2022-31.12.2022	-
	Yatırım süreçlerine dair bilgilendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi	AYDO, MYDO	01.01.2022-31.12.2022	-
	Devlet destekleri ve teşviklerle ilgili bilgilendirme için firma ziyaretlerinin yapılması	AYDO, MYDO	01.01.2022-31.12.2022	-
	İl bazlı aylık gündem bilgi notlarının hazırlanması	AYDO, MYDO	01.01.2022-31.12.2022	-
Ajans Destekleri	2021 Yılı Yenilik ve Verimlilik KÖA MDP	İDB	01.01.2022-31.12.2022	12.000.000
	Güdümlü Proje Desteği	İDB	01.10.2022-31.12.2022	750.000
	2022 Yılı Faizsiz Kredi Desteği Programı	PPB, PUB, İDB, AYDO, MYDO, DHB	01.10.2022-31.12.2022	50.000.000
	2022 Yılı Faizsiz Kredi Desteği Programı kapsamında değerlendirme giderleri	PUB	01.10.2022-31.12.2022	350.000
	2020 Yılı Fizibilite Desteği	İDB	01.01.2022-30.11.2022	-
	2021 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı	PUB, İDB	01.01.2022-30.09.2022	3.000.000
	2022 Yılı Yönetim Danışmanlığı Programı	PPB, PUB, İDB	01.07.2022-31.12.2022	-
Diğer Proje ve Faaliyetler	2021 Yılı Üreten Şehirler Programı	İDB	01.01.2022-31.12.2022	3.050.500
İzleme Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları	Tüm Birimler	01.01.2022-31.12.2022	-
Toplam				69.450.500

2.2. Girişimciliğin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı (Girişimcilik SOP)

a. Amaç

Girişimciliğin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programın genel amacı, Çukurova Bölgesi’nde girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesidir. Programın zel amaçları ise:

1. Teknoloji ve yenilik odaklı girişimciliğin geliştirilmesi,
2. Kadın ve genç girişimciliği ile sosyal girişimciliğin geliştirilmesi,
3. Girişimcilik kültürü ve farkındalığının artırılması,
4. Finansmana erişim araçlarının geliştirilmesidir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Günümüzde küresel rekabetçiliğin ana belirleyicileri bilgi birikimi ve insan sermayesidir. Girişimcilik, bilgi birikiminin ticarileşmesinde aldığı rol ve ihtisaslaşmış insan sermayesi oluşumuna yaptığı katkı ile rekabetçiliği doğrudan etkilemektedir.

Girişimcilik lkemizin sosyal ve ekonomik gelişiminde anahtar role sahiptir. Girişimciliğin teşvik edilmesi amacıyla, özellikle son yıllarda, yoğun biçimde kamu kaynağı tahsis edilmekle beraber, girişimciliğin bir ekosistem yaklaşımıyla geliştirilmesi bakımından eksiklikler bulunmaktadır. Girişimciliğe yönelik ulusal istatistikler ve Türkiye’nin bu alandaki performansını kıyaslamalı biçimde ortaya koyan uluslararası çalışmalar ülkemizin bu alanda çalışmaya devam etmesi gerektiğini ve ekosistemin hala geliştirilebilecek yönleri olduğunu ortaya koymaktadır. Küresel Girişimcilik Gelişim Enstitüsü tarafından hazırlanan 2019 Yılı Küresel Girişimcilik Endeksi’nde Türkiye 137 lke arasında 39,8 puan ile 44’nc sırada yer almaktadır. Enstitünün raporuna göre Türkiye’nin girişimcilikte dünya ve bölge ortalamasının üzerinde performans sergilediği güçlü yönleri risk sermayesi, yüksek büyüme, ürün yeniliği, startup becerileri ve teknoloji kabul iken; dünya ve bölge ortalamasının gerisine düştüğü yönleri risk kabul, rekabet, kültürel destek, fırsat algısı ve fırsata dayalı girişimcilik olarak değerlendirilmiştir.

Girişimciliğin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının ıkış noktasını On Birinci Kalkınma Planı başta olmak üzere ulusal stratejilerde belirlenen öncelikler ve Çukurova Bölge Planı’nın hedefleri oluşurmaktadır. On Birinci Kalkınma Planında, girişimcilik kültürünün, teknoloji tabanlı ve yenilikçi girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesinin, finansmana, bilgiye ve pazara erişim imknlarını geliştiren girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesinin, firmaların ölçek bytmelerinin sağlanması temel

amaçlar arasında olduğu ifade edilmektedir. Bu çerçevede yenilikçi girişimciliğin desteklenmesi ve büyük işletmeler ile girişimciler arasındaki Ar-Ge işbirliklerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Böylelikle, büyük firmaların, sektörlerindeki Ar-Ge ve yenilik ekosisteminin gelişiminde öncü rol oynayarak yeni girişimlerin kurulma ve büyüme aşamalarında destek olması sağlanabilecektir. On Birinci Kalkınma Planına göre, sosyal girişimcilikle ilgili düzenleme yapılması ihtiyacı bulunmakta olup, bu düzenleme ile birlikte sosyal etkinin ölçülmesine yönelik kapasite artırılacak, analiz sonuçlarına göre iyi uygulamaların topluma katkıları oranında destek miktarlarının kademeli olarak artırılması sağlanacaktır.

2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi de girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesinin önemine değinmektedir. Strateji belgesine göre, girişimcilik ekosisteminin erken aşama girişimlere destek sunmanın yanında, küresel iddiada olan girişimleri belirleyip, onlara ölçeklenme yolunda ihtiyaç duyacağı destekleri verebilir hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, ülke çapında kurumsal girişimcilik eğitimleri, mentörlük programları düzenlenecek, şirketlere ve çalışanlara yönelik destek mekanizmaları hazırlanacaktır.

Çukurova Bölge Planı da girişimciliğin geliştirilmesinin önemine vurgu yapmakta, girişimcilik alanında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar arasındaki işbirliği ve koordinasyonun geliştirilmesiyle, girişimcilere hizmet sağlayan kurum ve kuruluşların hizmet sunma kapasitelerinin de güçleneceğinin altını çizmektedir. Bu bağlamda bölgedeki girişimcilik ortamının iyileştirilmesi için tüm paydaşların katılımı ile bölgenin girişimcilik alanındaki yol haritasını oluşturulmasının önemine değinilmekte, bölgesel düzeyde girişimcilik stratejisinin uygulamasına yönelik yönetim mekanizmalarının geliştirilmesi ve oluşturulmasının teşvik edilmesi gerektiği belirtilmektedir. Plan kapsamında, büyük firmalar ile girişimciler arasındaki teknolojik işbirliğinin geliştirilmesi, kuluçka merkezleri gibi kurumsal yapılanmaların kamu–sivil–özel ortaklığında oluşturulmasının sağlanması hedeflenmektedir. Girişimcilerin finansal olanaklara erişim imkân ve kabiliyetlerinin artırılmasına yönelik yenilikçi girişim modellerinin bölgesel düzeyde geliştirilmesinin desteklenmesi ve erken aşama işletmelere yönelik finansa erişim modelleri geliştirilmesinin gerektiği de Plan kapsamında ifade edilen tedbirler arasındadır. Çukurova Bölge Planı, ayrıca, sivil toplum kuruluşları tarafından yenilikçi ve yaratıcı çözümlere dayanan sosyal girişimcilik çalışmalarının teşvik edilmesinin ve bölgesel düzeyde sosyal girişimciliğin geliştirilmesine yönelik kurumsal araçların oluşturulmasının altını da çizmektedir.

Ajansımız 2015 yılından bu yana girişimcilik alanında faaliyet göstermektedir. Ajansımız tarafından girişimcilik konusunda farkındalığı artırmaya yönelik çalışmalar yürütülmüş ve bölgede girişimcilik ekosisteminin kurulmasına öncülük edilmiştir. Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında Adana ve Mersin illerinde iki girişimcilik merkezi kurulmuştur. Girişimcilerin kapasitelerini geliştirmeye yönelik ön hızlandırma faaliyetleri yürütülmüş ve ağırlıklı olarak teknoloji tabanlı girişimlere odaklanılmıştır. Önümüzdeki dönemde ise mentörler, hızlandırıcı kurumlar ve yatırımcıların kapasitelerini geliştirmeye ve iş birliğini artırmaya yönelik faaliyetler ile girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Sosyal girişimcilik alanında ise bugüne kadar bölgemizde çok az sayıda çalışma yürütülmüştür. Son dönemlerde yaşanan göç, salgın, sosyal ve çevresel sorunlar göz önünde bulundurulduğunda sosyal girişimciliğin ve sosyal inovasyonun önemi gün geçtikçe artmaktadır. Göçle bölgeye gelen nüfusun sosyo-ekonomik ve kültürel uyumu, mevsimlik tarım işçilerinin sosyal ve mekânsal bütünleşmesi, özel ilgi gruplarının farklılaşan ihtiyaçlarını gözetilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, çevre dostu teknoloji ve yenilikçi uygulamalar yoluyla temiz üretimin geliştirilmesi, çevre dostu ambalaj tasarımlarının geliştirilmesi gibi konular bölgemizin sosyo-ekonomik kalkınması açısından oldukça kritiktir. Bu alanlarla ilgili farkındalığın artırılması, yenilikçi ve yaratıcı çözümlere dayanan sosyal girişimcilik çalışmalarının teşvik edilmesi, sosyal girişimciliği güçlendirecek ara yüzlerin kurulması veya geliştirilmesi son derece önemlidir. Ayrıca, uluslararası kuruluşlar tarafından bölgede uygulanması planlanan büyük ölçekli projeler söz konusudur ve bu projelerin etkinliğinin artırılması için bölgede sosyal girişimcilik konusunda gerekli altyapının oluşturulması gerekmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Girişimciliğin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2022 yılında yapılacak olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Bileşenler	Ölçüm Birimi	Çıktı Hedefi	Doğrulama Kaynağı
Girişimcilik ekosistem analizinin tamamlanması	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1 ekosistem analizi	Ajans Faaliyet Raporu
Sosyal girişimcilik alanında sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yönelik analiz ve raporlama faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi		Adet	1 eylem planı	Proje Ara Raporu, Ajans Faaliyet Raporu
Bölgedeki girişimcilik merkezleri, yenilik merkezleri, Ar-Ge ve tasarım merkezleri		Adet	1 envanter	Ajans Faaliyet Raporu

gibi kurumlarda bulunan makine ve ekipman envanterinin çıkarılması				
Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yönelik ekosistemdeki aktörlerin katılımıyla ulusal ve uluslararası etkinliklerin düzenlenmesi	İşbirliği ve Koordinasyon	Adet	1 uluslararası konferans, 1 çalıştay, 1 eğitim, 1 start-up weekend etkinliği	Proje Ara Raporu, Ajans Faaliyet Raporu
Bölge paydaşları ile işbirliği halinde ön hızlandırma ve hızlandırma programlarının düzenlenmesi		Adet	3 etkinlik	Ajans Faaliyet Raporu
Ekosistem buluşmalarının organize edilmesi		Adet	1 toplantı	Ajans Faaliyet Raporu
Girişimciler için kapasite geliştirme faaliyetlerinin düzenlenmesi	Kapasite Geliştirme	Adet	2 eğitim, 60 katılımcı, 1 bootcamp, 10 kadın girişimci/kadın kooperatifi	Ajans Faaliyet Raporu, Katılımcı Listeleri
Mentorların yetkinliklerinin geliştirilmesine yönelik çalıştayların düzenlenmesi		Adet	1 çalıştay	Ajans Faaliyet Raporu, Katılımcı Listeleri
Hızlandırıcı kuruluşlar için kapasite geliştirme faaliyetlerinin düzenlenmesi		Adet	1 eğitim	Ajans Faaliyet Raporu, Katılımcı Listeleri
Girişimci-yatırımcı buluşmalarının gerçekleştirilmesi	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet	1 etkinlik, 5 yatırımcı-girişimci görüşmesi	Ajans Faaliyet Raporu
Melek yatırımcılık alanında bölgedeki iş insanlarını bilgilendirme faaliyetlerinin yürütülmesi		Adet	1 toplantı, 20 görüşme	Ajans Faaliyet Raporu
Girişimcilere yönelik alternatif destek mekanizmaları konusunda paydaşların bilgilendirilmesi		Adet	1 toplantı	Ajans Faaliyet Raporu
Bölge paydaşlarının adil ticaret konusunda bilgilendirilmesi		Adet	1 toplantı	Ajans Faaliyet Raporu
Bölgesel Kalkınma Fonu ve benzeri fonlara yönelik firma tespit ve bilgilendirme çalışmalarının yapılması		Adet	10 ziyaret	Ajans Faaliyet Raporu
2020 Yılı Fizibilite Desteği	Ajans Destekleri	Adet	4 proje	Ajans Faaliyet Raporu
2022 Yılı Genç Girişimciliğinin Geliştirilmesi Mali Destek Programı		Adet	10 proje	Ajans Faaliyet Raporu

"Türkiye'deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum (SEECO)" Projesi	Diğer Proje ve Faaliyetler	Adet	3 uluslararası finansmanlı proje	Ajans Faaliyet Raporu
"Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi (ENHANCER)" Projesi				
"İşten Sosyal Uyuma (Business to Social Cohesion)" Projesi				
Mavi Büyüme (Integrated intervention plan for sustainable development and for the implementation of maritime-coastal action cluster and development policies in the framework of Blue Growth) Projesi		Adet	1 AB projesi	Ajans Faaliyet Raporu
SOP İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları	İzleme Değerlendirme	Adet	1 toplantı ve 1 rapor	SOP Toplantı Tutanakları ve SOP yıllık raporu

Girişimciliğin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2021-2023 yıllarında yapılacak olan faaliyetler sonunda ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıda ifade edilmektedir:

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1,3	Yenilik ve teknoloji odaklı yeni girişim/start-up sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
1,3	Başarılı girişim/start-up sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
1	Patent/faydalı model/endüstriyel tescil alan girişim sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
1	Başarıyla ticarileştirilen inovatif ürün sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
1,4	Yatırımcı ile buluşturulan girişim sayısı	Adet	15	Ajans Faaliyet Raporu
1,2,4	Yatırım alan girişim sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
3,4	Melek yatırımcı lisansı alan yatırımcı sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu

2,3	Başarılı sosyal girişimci sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
2,3	Kurulan sosyal kooperatif sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
1,2,3,4	Ajansın destek mekanizmaları ile desteklenen ekosistem aktörlerinin sayısı	Adet	30	Ajans Faaliyet Raporu
2	Geliştirilen sosyal girişim projesi sayısı	Adet	30	Ajans Faaliyet Raporu

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Girişimcilik Ekosistem Analizinin Tamamlanması

Avrupa Birliği FRIT II Mali Yardım Fonu çerçevesinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD) yürütücülüğünde başlatılmış olan “Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi (ENHANCER) Projesi” kapsamında Adana ve Mersin’de girişimcilik ekosistem analizi çalışmaları devam etmektedir. Ajansımız yerel paydaş olarak bu çalışmaların içerisinde yer almakta ve hazırlanan taslak dokümanlara görüş ve önerilerde bulunmaktadır. Ekosistem analizi çalışmalarının tamamlanmasıyla ortaya çıkan raporların bölge paydaşları ile paylaşılması ve çalışmalardan azami düzeyde fayda sağlanması öngörülmektedir.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Yönelik Analiz ve Raporlama Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi

Ajansımızın ortağı olduğu, uluslararası finansmanlı Mavi Büyüme (Integrated intervention plan for sustainable development and for the implementation of maritime-coastal action cluster and development policies in the framework of Blue Growth) projesi ile, deniz ve kıyı ekosistemlerinin sürdürülebilir biçimde yönetilmesi ve korunması için ilgili paydaşların bir araya getirilmesi, katılımcı bir yaklaşımla kümelenme eylem planının hazırlanması ve girişimcilik potansiyelinin araştırılması öngörülmektedir. Söz konusu faaliyetlerin Ajansın özellikle sosyal girişimcilik alanındaki çalışmalarına ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkı sağlaması beklenmektedir.

Girişimcilerin Kullanımına Yönelik Bölgedeki Makine ve Ekipman Envanterinin Çıkarılması

Bölgemizde girişimcilik merkezleri, yenilik merkezleri ve mesleki eğitim merkezleri gibi kurumlar başta olmak üzere girişimcilerin kullanımına yönelik çok sayıda ortak kullanım alanı mevcuttur. Girişimcilerin doğru yönlendirilmesi ve kaynakların etkin kullanılması için ilgili kurumların bünyesinde bulunan makine ve cihaz envanterinin çıkarılması ve haritalandırılması planlanmaktadır.

ii. İşbirliği ve Koordinasyon

Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Yönelik Ekosistemdeki Aktörlerin Katılımıyla Ulusal ve Uluslararası Etkinliklerin Düzenlenmesi

Ajansımız 2022 yılında sosyal girişimcilik ve sosyal inovasyon kültürünün yaygınlaştırılması için ulusal ve uluslararası ekosistemdeki paydaşlarla işbirliği içerisinde bölgede çeşitli faaliyetler yürütecektir. Ajansımızın proje ortağı olduğu AB finansmanlı Mavi Büyüme Projesi ile bölgenin mavi büyüme alanındaki potansiyeline odaklanılacaktır. Proje kapsamında öncelikle bölgesel bir çalıştay düzenlenerek ekosistem aktörleri bir araya getirilecek ve paydaş haritası oluşturulacaktır. Ayrıca, girişimcilik faaliyetleri yoluyla sürdürülebilir deniz ve kıyı turizminin geliştirilmesi, sürdürülebilir balıkçılık uygulamalarının teşvik edilmesi, deniz kirliliğinin azaltılması gibi konulara yönelik iş fikirlerinin ortaya konulması sağlanacaktır. Son olarak, İtalya ve Slovenya'dan proje ortaklarının katılımıyla uluslararası bir konferans düzenlenecektir.

Ön Hızlandırma ve Hızlandırma Programlarının Gerçekleştirilmesi

Girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması, girişimcilerin iş modeli geliştirme, etkili sunum hazırlama, ekip çalışması gibi konularda kapasitelerinin geliştirilmesi, fikirden pazara çıkış aşamasına kadar uzun dönemli mentorluk desteğinin sağlanması amaçlarına yönelik girişimcilik merkezleri ve diğer paydaşlarla işbirliği halinde çeşitli etkinlikler düzenlenecektir. Düzenlenen etkinliklerde tarıma dayalı gıda sektörü başta olmak üzere akıllı teknolojiler ile sosyal inovasyon konularına odaklanılması planlanmaktadır.

Diğer yandan, 2022 yılında "Sosyal Girişimcilik Eşleştirme Programı"nda yer alan ajanslarla birlikte ortak bir sosyal girişimcilik etkinliğı gerçekleştirilecektir. Etkinlik kapsamında sosyal sorunların çözümüne yönelik girişimcilik temelli araçların geliştirilmesi amacıyla bölgesel programlar düzenlenecektir. Atölye çalışmaları, eğitimler ve mentorluk unsurlarını içeren bölgesel programların ardından bölgesel finaller organize edilecektir. Bölgesel finallerde başarılı olan sosyal girişimcilerin

ulusal bir organizasyonda bölgelerini temsil etmeleri sağlanacak ve başarılı girişimciler için inkübasyon desteği sağlanacaktır.

Ekosistem Buluşmalarının Organize Edilmesi

Ekosistem aktörleri arasında tecrübe paylaşımı, bölgedeki girişimcilik faaliyetlerinin tamamlayıcılığının sağlanması ve girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesine yönelik bölgedeki paydaşların katılımıyla ekosistem buluşmaları organize edilecektir.

iii. Kapasite Geliştirme

Girişimcilerin Kapasitesinin Geliştirilmesi

2022 yılında yazılım, start-up hukuku ve alternatif finansman kaynakları konularında girişimcilerin kapasitelerini geliştirme faaliyetleri organize edilecektir.

“Türkiye’deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum (SEECO)” Projesi kapsamında bölgedeki mültecilerin girişimcilik kapasitelerinin geliştirilmesi yoluyla sosyal uyumun sağlanmasına yönelik kapasite geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

“İşten Sosyal Uyuma” Projesi kapsamında bölgemizdeki sığınmacı ve T.C. vatandaşı kadın girişimciler ve kadın kooperatiflerine yönelik bootcamp programı düzenlenerek iş planları geliştirilecek, bootcamp’e katılan girişimcilerden bir kısmına işlerini kurmak ve geliştirmek üzere danışmanlık hizmeti verilecek ve danışmanlık hizmeti süresince tespit edilen ihtiyaçlar çerçevesinde girişimcilere UNDP tarafından aynı destek sağlanacaktır.

Mentorların Kapasitesinin Geliştirilmesi

2021 yılı içerisinde farklı kurumlar tarafından mentor yetiştirmeye yönelik akredite ve uluslararası standartlara sahip eğitim programları organize edilmiş ve eğitimlerini tamamlayan mentorlar havuza dahil edilmiştir. 2022 yılında, mentorların bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi amacıyla süpervizörlük görüşmeleri ve vaka çalışmalarını içeren çalıştaylar organize edilecektir.

Hızlandırıcı Kuruluşların Kapasitesinin Geliştirilmesi

Ajans, girişimcilik merkezleri, yenilik merkezleri ve teknoloji geliştirme bölgeleri başta olmak üzere girişimcilerin ölçeklenmesiyle ilgili çalışan hızlandırıcı kuruluşların kapasitelerini artırmaya yönelik

faaliyetler yürütülecektir. 2022 yılı içerisinde girişim değerlendirme, girişimin başarısını ölçme, takip faaliyetleri gibi konularda kapasite geliştirme etkinliklerinin organize edilmesi planlanmaktadır.

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

Girişimci-Yatırımcı Buluşmalarının Gerçekleştirilmesi

2022 yılı içerisinde girişimcilerin kapasitesinin geliştirilmesine yönelik etkinliklerin düzenlenmesi ve yılsonunda paydaşlarla iş birliği halinde girişimci-yatırımcı buluşmalarının gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Gerçekleştirilmesi planlanan “Girişim Zirvesi” etkinliği ile hem alternatif finansman kaynakları konusunda farkındalığın artırılması hem de girişimcilerin iş fikirlerinin yatırımcılara sunulması sağlanacaktır.

Melek Yatırımcılık Alanında Bölgedeki İş İnsanlarını Bilgilendirme Faaliyetlerinin Yürütülmesi

Bölgedeki Bireysel Katılım Yatırımcıları (BKY) olma şartlarını taşıyan yatırımcılar ile görüşülerek melek yatırımcılık konusunda bilgilendirme yapılacak, ulusal ağlara dahil olmaları için farkındalık ve lobicilik faaliyetleri yürütülecektir.

Alternatif Destek Mekanizmaları Konusunda Bölge Paydaşlarının Bilgilendirilmesi

Bölge paydaşları, bölgesel girişim sermayesi fonu, melek yatırım ağı, kitlesel fonlama gibi girişimcilere yönelik alternatif destek mekanizmaları konusunda bilgilendirilecektir.

Bölge Paydaşlarının Adil Ticaret Konusunda Bilgilendirilmesi

Bölgede insana yakışır iş imkanlarının geliştirilmesi, çevreye duyarlı üretim anlayışının yaygınlaştırılması, sosyal girişimlerin işletmelerin tedarik zincirlerine entegre edilmesi, adil ticaret koşullarının sağlanması gibi amaçlara ulaşılması için işletmelere yönelik farkındalık artırma etkinlikleri düzenlenecektir.

Bölgesel Kalkınma Fonu ve Benzeri Fonlara Yönelik Firma Tespit ve Bilgilendirme Çalışmalarının Yapılması

Ülke genelinde erken aşama girişim sermayesi yatırımlarının artırılması ve büyüme potansiyeli taşıyan şirketlere yatırım yapılması amacıyla Bölgesel Kalkınma Fonu kurulmuştur. Fonun yatırım yapacağı firmaların tespit edilmesi sürecinde kalkınma ajansları da aktif rol almaktadır. Bu kapsamda fonlara uygun olduğu düşünülen firmalardan oluşan kısa firma listesi hazırlanacak, Bölgesel Kalkınma Fonu ile

birlikte benzer ortak girişim sermaye fonları için bölgemizde potansiyel arz eden firmalar belirlenerek ilgili fonlara erişim noktasında firmalara destek sağlanacaktır.

v. Ajans Destekleri

Teknik Destek

Girişimcilik alanında faaliyet gösteren aracı kurumların eğitim ve mentorluk hizmetlerinin kalitesinin artırılması, insan kaynağı kapasitesinin geliştirilmesi, sanayicilerin melek yatırımcılığa teşvik edilmesi konularında bölgedeki kurumların kurumsal kapasitelerinin artırılması için teknik destek aracı kullanılacaktır.

Fizibilite Desteği

Bölge kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanmaya ve bölgenin girişimcilik ve sosyal girişimcilik kapasitesini geliştirmeye yönelik projelerin fizibilite çalışmaları desteklenecektir. 2020 Yılı Girişimciliğin Geliştirilmesi Fizibilite Desteği Programı kapsamında devam eden, Çukurova Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.’nin başvuru sahibi olduğu “Çukurova KOBİ Teknoloji ve Dış Ticaret Destek Merkezi”, Seyhan İlçe Belediyesi’nin başvuru sahibi olduğu “Tarımda İnovasyon Merkezi Fizibilite Çalışması”, Adana İl Ticaret Müdürlüğü’nün başvuru sahibi olduğu “Kooperatif Marketi Fizibilite Raporu”, Mersin Büyükşehir Belediyesi’nin başvuru sahibi olduğu “Mersin Kooperatifçilik Destekleme Merkezi Fizibilitesi” projeleri 2022 yılının ilk yarısında tamamlanacaktır.

2022 Yılı Genç Girişimci Destek Programı

Erken aşama girişimciler için mentorluk, danışmanlık, ağ oluşturma, tohum yatırım gibi unsurların yer aldığı ve desteğin aşamalı olarak sağlandığı bir mali destek programı yürütülecektir. Programın toplam bütçesi 5 milyon TL olarak belirlenmiştir. Bu kaynağın 1 milyon TL’sinin 2022 yılı içerisinde kullanılması öngörülmektedir.

vi. Diğer Proje ve Faaliyetler

Üreten Şehirler Programı kapsamında proje önerilerinin geliştirilmesi için yerel paydaşlarla işbirliğinde çalışmalar gerçekleştirilecektir. Girişimcilik ve sosyal girişimcilik alanlarında dış finansmanla başlatılmış olan “Türkiye’deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi (SEECO)”, “Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Entegrasyonun Sağlanması için Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi (ENHANCER)” ve “İşten Sosyal Uyuma Projesi” kapsamındaki

faaliyetlere yerel ortak olan Ajansımız tarafından katkı sağlanacaktır. Ayrıca, Ajansımızın proje ortağı olduğu AB finansmanlı Mavi Büyüme (Integrated intervention plan for sustainable development and for the implementation of maritime-coastal action cluster and development policies in the framework of Blue Growth) Projesinin faaliyetleri 2022 yılında başlayacaktır.

Türkiye’deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum (SEECO) Projesi

Avrupa Birliği FRIT II Mali Yardım Fonu çerçevesinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Dünya Bankası Türkiye yürütücülüğünde, Çukurova, Doğu Akdeniz, İpekyolu, Karacadağ ve Dicle Kalkınma Ajansı’nın yerel ortaklığında yürütülen proje, Türkiye’nin hedef bölgelerinde mülteciler ve ev sahibi topluluklar için kadın ve gençlerin geçim durumlarını iyileştirmeyi ve sosyal uyumlarına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Projenin bileşenleri:

1. Mülteci ve Ev Sahibi Toplumda Kadınlar ve Gençler için Sosyal Girişimcilik (26 M €)
2. Mülteci ve Ev Sahibi Toplumda Geçim Kaynakları ile İlgili Tesislerin Kurulması (9,5 M €)
3. Kurumsal Kapasite Güçlendirme & Proje Yönetimi (4 M €)

İlgili kurumlardan temin edilen veriler kullanılarak yapılan masa başı araştırmalar ve saha çalışmaları yapılarak Adana ve Mersin illeri için İhtiyaç Analizi ve Pazar Analizi Raporları hazırlanmıştır. 2022 yılında bu raporlar temel alınarak proje bileşenleri çerçevesinde planlanan faaliyetler gerçekleştirilecektir. Bu doğrultuda, birinci bileşende topluluk uygulama partnerleri ile işbirliği halinde kadınlara ve gençlere yönelik inkübasyon ve hızlandırma programları uygulanacak, girişimci adaylarına teknik destek ve mali destek sağlanacaktır. İkinci bileşende ise Valilikler ve Belediyeler tarafından geliştirilecek projeler ile geçim kaynakları ile ilgili tesislerin kurulması desteklenecektir. Bu iki bileşen için proje süresince Çukurova Bölgesi’ne ayrılan bütçe toplam 5,9 milyon €’dur. Ek olarak, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yönetilen üçüncü bileşen kapsamında gerçekleştirilecek kapasite güçlendirme faaliyetlerine katılım sağlanacak ve katkı verilecektir.

Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi (ENHANCER) Projesi

Avrupa Birliği FRIT II Mali Yardım Fonu çerçevesinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD) yürütücülüğünde, 10 kalkınma ajansının yerel ortaklığında 11 ilde yürütülen proje, geçici koruma kapsamındaki Suriyeli mültecilerin girişimcilik ve geçim olanaklarını iyileştirerek ev sahibi topluluklarla karşılıklı uyumunu sağlamaya katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Projenin bileşenleri:

1. Doğrudan girişimcilere yönelik müdahaleler,
2. Yerel kurumları ve ekosistemi geliştirmeye yönelik müdahaleler,
3. Ulusal ve yerel kurumlar için politika çerçevesini geliştirmeye yönelik müdahaleler.

Bu çerçevede bileşenler kapsamında ilan edilen Ortak Kullanım Tesisleri Hibe Programı, Girişimcilik Ekosistemindeki Kurumların Kapasitelerinin Geliştirilmesi İçin Hibe Programı ve İstihdam Yaratma Odaklı KOBİ Hibe Programı'nın proje değerlendirme ve uygulama süreçleri 2022 yılında devam edecektir. Ek olarak, ICMPD tarafından ilan edilecek yeni hibe çağrıları kapsamında yereldeki paydaş kurum ve kuruluşlara etkin şekilde duyuruların yapılması ve çağrı sürecinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için gereken katkılar ajansımız tarafından sağlanacaktır. Proje kapsamında ICMPD koordinasyonunda yapılacak araştırma ve raporlama çalışmalarına görüş ve önerilerle destek verilecektir.

İşten Sosyal Uyuma (Business to Social Cohesion) Projesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda kalkınma ajansları ile işbirliği halinde yürütülen proje kapsamında, kadın girişimciler ve kadın kooperatiflerinin sosyal ve ekonomik hayata katılımlarının ve kendilerine yeterliliklerinin artırılması yolu ile sosyal uyumun desteklenmesini amaçlanmaktadır. Proje ile kadın kooperatiflerinin ve kadın girişimcilerin ihtiyaçlarına yönelik danışmanlık hizmeti verilmesi, danışmanlık hizmeti sonucu ortaya çıkan ihtiyaçlar için aynı destek sağlanması ve desteklenen kooperatiflerin ticarileşme ve satış kanallarını geliştirmeleri amacıyla yerel, bölgesel ve uluslararası tedarik zincirleri, e-ticaret platformları ve hedef illerdeki potansiyel alıcılar nezdinde girişimde bulunulmasına yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Yerel ürünlerin ticarileşmesi ve tanıtımı için envanter çalışması yürütülerek Türkiye'nin yöresel ürün haritasının çıkartılması ve yöresel ürün platformu oluşturulması da proje kapsamında gerçekleştirilecek çalışmalar arasındadır.

Mavi Büyüme (Integrated Intervention Plan for Sustainable Development and for the implementation of Maritime-Coastal Action Cluster and Development Policies in the Framework of Blue Growth) Projesi

Proje, İtalya'nın Friuli Venezia Giulia Bölgesi tarafından finanse edilen Unione Regionale Economica Slovena (URES) isimli birliğin yürütücülüğünde uygulanması planlanan bir projedir. Proje ortakları Adana Valiliği, Çukurova Kalkınma Ajansı, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Pordenone Technology Park, Euromed Institution, SHORELINE Societa Cooperativa'dır. Projenin amacı, Avrupa Birliği müktesebatına uygun olarak mavi büyüme alanında; kümeleri ve kamu/özel sektör aktörlerinin

kapasitelerini geliştirerek deniz ve kıyı turizminde sürdürülebilir büyümenin, sosyal uyumun ve istihdamın teşvik edilmesidir.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Girişimciliğin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında gerçekleştirilecek olan faaliyet ve projelerin zaman planlaması aşağıdaki Tablo'da yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2022		2023		2024	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Girişimcilik ekosistem analizinin tamamlanması						
Sosyal girişimcilik alanında sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yönelik analiz ve raporlama faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi						
Bölgedeki girişimcilik merkezleri, yenilik merkezleri, Ar-Ge ve tasarım merkezleri vb. kurumlarda bulunan makine ve ekipman envanterinin çıkarılması						
Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yönelik ekosistemdeki aktörlerin katılımıyla ulusal ve uluslararası etkinliklerin düzenlenmesi						
Bölge paydaşları ile işbirliği halinde ön hızlandırma ve hızlandırma programlarının düzenlenmesi						
Ekosistem buluşmalarının organize edilmesi						
Girişimciler için kapasite geliştirme faaliyetlerinin düzenlenmesi						
Mentorların yetkinliklerinin geliştirilmesine yönelik çalıştayların düzenlenmesi						
Hızlandırıcı kuruluşlar için kapasite geliştirme faaliyetlerinin düzenlenmesi						
Girişimci-yatırımcı buluşmalarının sağlanması						
Melek yatırımcılık alanında bölgedeki iş insanlarını bilgilendirme faaliyetlerinin yürütülmesi						
Girişimcilere yönelik alternatif destek mekanizmaları konusunda paydaşların bilgilendirilmesi						
Bölge paydaşlarının adil ticaret konusunda bilgilendirilmesi						
Bölgesel Kalkınma Fonu ve benzeri fonlara yönelik firma tespit ve bilgilendirme çalışmalarının yapılması						
2020 Yılı Fizibilite Desteği						
2022 Yılı Genç Girişimci Destek Programı						
"Türkiye'deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum" Projesi						
"Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi" Projesi						
"İşten Sosyal Uyuma" Projesi						
Mavi Büyüme (Integrated intervention plan for sustainable development and for the implementation of maritime-coastal						

Action cluster and development policies in the framework of Blue Growth) Projesi						
SOP İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları						

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Sonuç Odaklı Programın uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Planlama ve Programlama Birimi (PPB) sorumludur. Program kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, Ajans Yönetim Kurulu toplantılarında Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılmaktadır.

g. İzleme ve Değerlendirme

Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için çalışma grupları oluşturabilir. Program kapsamında düzenli olarak ilgili tüm birimler ve YDO'ların katılımıyla Ajans içi koordinasyon toplantıları gerçekleştirilir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların, güdümlü projelerin ve diğer desteklerin uygulamasından Proje Uygulama Birimi (PUB), izleme ve değerlendirmesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB) sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilir.

SOP'lara ilişkin raporlama Ajans Ara Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılır. Bu raporların ve dönem sonundaki SOP Kapanış Raporu'nun hazırlanmasında koordinasyon görevi Ajans faaliyet raporlarında olduğu gibi PPB'ye aittir.

Program kapsamında belirlenen faaliyetlere ilişkin 2022 yılı bütçe bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Bileşenler	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Girişimcilik ekosistem analizinin tamamlanması	PPB	01.01.2022 31.03.2022	-
	Sosyal girişimcilik alanında sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yönelik analiz ve raporlama faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi	PPB, PUB, AYDO	01.01.2022 31.12.2022	-
	Bölgedeki girişimcilik merkezleri, yenilik merkezleri, Ar-Ge ve tasarım merkezleri gibi kurumlarda bulunan makine ve ekipman envanterinin çıkarılması	PPB	01.01.2022 30.06.2022	-

İşbirliği ve Koordinasyon	Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yönelik ekosistemdeki aktörlerin katılımıyla ulusal ve uluslararası etkinliklerin düzenlenmesi	PPB	01.01.2022 31.12.2022	-
	Bölge paydaşları ile işbirliği halinde ön hızlandırma ve hızlandırma programlarının düzenlenmesi	PPB	01.01.2022 31.12.2022	200.000
	Ekosistem buluşmalarının organize edilmesi	PPB	01.01.2022 30.06.2022	50.000
Kapasite Geliştirme	Girişimciler için kapasite geliştirme faaliyetlerinin düzenlenmesi	PPB	01.01.2022 30.06.2022	75.000
	Mentorların yetkinliklerinin geliştirilmesine yönelik çalıştayların düzenlenmesi	PPB	01.07.2022 31.12.2022	75.000
	Hızlandırıcı kuruluşlar için kapasite geliştirme faaliyetlerinin düzenlenmesi	PPB	01.01.2022 30.06.2022	100.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Girişimci-yatırımcı buluşmalarının sağlanması (Girişimcilik Zirvesi)	PPB, AYDO, MYDO	01.07.2022 31.12.2022	250.000
	Melek yatırımcılık alanında bölgedeki iş insanlarını bilgilendirme faaliyetlerinin yürütülmesi	PPB, AYDO, MYDO	01.01.2022 31.12.2022	-
	Girişimcilere yönelik alternatif destek mekanizmaları konusunda paydaşların bilgilendirilmesi	PPB	01.07.2022 31.12.2022	25.000
	Bölge paydaşlarının adil ticaret konusunda bilgilendirilmesi	PPB, AYDO	01.07.2022 31.12.2022	75.000
	Bölgesel Kalkınma Fonu ve benzeri fonlara yönelik firma tespit ve bilgilendirme çalışmaları	AYDO, MYDO	01.01.2022 31.12.2022	-
Ajans Destekleri	2020 Yılı Fizibilite Desteği	İDB	01.01.2022 30.11.2022	-
	2022 Yılı Genç Girişimci Destek Programı	PUB, PPB, İDB	01.01.2022 31.12.2022	1.000.000
Diğer Proje ve Faaliyetler	"Türkiye'deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi"	PPB, PUB, İDB, MYDO	01.01.2022 31.12.2022	-
	"Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi"	PPB, PUB, İDB, MYDO	01.01.2022 31.12.2022	-
	"İşten Sosyal Uyuma (Business to Social Cohesion) Projesi"	PPB	01.01.2022 30.04.2022	-
	Ab Fonlu Mavi Büyüme Projesi	AYDO	01.01.2022 31.12.2022	-
İzleme Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları	Tüm Birimler	01.01.2022 31.12.2022	-
Toplam				1.850.000

2.3. Turizmde Destinasyon Yönetimi Sonuç Odaklı Programı (Turizm SOP)

a. Amaç

Turizmde Destinasyon Yönetimi Sonuç Odaklı Programının genel amacı, destinasyon odaklı yaklaşım çerçevesinde Çukurova Bölgesi’nde turizmin geliştirilerek turizmden elde edilen katma değerin artırılmasıdır. Programın özel amaçları ise;

1. Bölgede öncelikli destinasyonların geliştirilmesi ve yönetilmesi,
2. Tespit edilen destinasyonların etkin bir şekilde tanıtım ve pazarlamasının yapılarak bilinirliğinin artırılması ve
3. Bölgeye gelen turist sayısının artırılmasıdır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

On Birinci Kalkınma Planı’nda turizmin ulusal düzeyde geliştirilmesine yönelik olarak, turizmin çeşitlendirilmesinin gerekliliğine ve destinasyon pazarlama faaliyetlerinin önemine vurgu yapılmıştır. 2014–2023 Çukurova Bölge Planı’nda bölgenin “Uluslararası Çekim Merkezi ve Üretim Üssü Olmak” stratejisi doğrultusunda turizmin önemli bir alan olduğunun altı çizilmiş ve bir öncelik alanı olarak “Bölgenin Turizm Potansiyelini Harekete Geçirmek” başlığı ortaya konulmuştur. Bölge Planı hedef ve stratejileri doğrultusunda 2019 yılında ilk olarak, TR62 Bölgesi Turizm Destinasyon Stratejisi Çalışması gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalışmada, Adana ve Mersin illerinde öncelikli turizm türleri ve destinasyonlar tespit edilmiş olup bu destinasyonlarda katma değerin arttırılmasına yönelik strateji çerçeveleri oluşturulmuş ve Adana ve Mersin Turizm Destinasyon Pazarlama Planları hazırlanmıştır. Bu planlar ile bir önceki çalışmada ortaya çıkan öncelikli turizm türleri ve destinasyonların en etkin şekilde hangi yöntemlerle ve nasıl bir plan dâhilinde tanıtılması gerektiği belirlenmiştir. Gerek üst ölçekli planların turizmde rekabetçilik düzeyinin artırılması için ortaya koyduğu destinasyon yönetimi ve destinasyon odaklı pazarlama anlayışı, gerekse Ajans koordinasyonunda bölge paydaşlarıyla birlikte 2019 ve 2020 yıllarında destinasyon yönetimi ve destinasyon pazarlaması konularında yapılan çalışmalar, 2021-2023 dönemi için kurgulanan Turizmde Destinasyon Yönetimi Sonuç Odaklı Programı için temel gerekçeyi oluşturmaktadır.

Çukurova Bölgesini oluşturan Adana ve Mersin güçlü turizm potansiyeline sahip illerimizdir. Ancak, bugüne kadar turizm potansiyellerini yeterince harekete geçirememişlerdir. Adana; binlerce yıllık tarihi geçmişi, bu geçmişten günümüze kalan sayısız tarihi eserleri, kültür ve sanat birikimi, gastronomik

değerleri, festivalleri ve doğal güzellikleri ile turizm potansiyeli ve çeşitliliği açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Mersin ise medeniyetlere beşiklik etmiş tarihi birikimi, 321 km uzunluğundaki sahil şeridi, farklı birçok türde sunduğu fırsatlar sayesinde sahip olduğu turizm çeşitliliği, uygun iklim koşulları, gastronomik ve yöresel değerleri, festivalleri, koyları ve yaylaları ile Türkiye’de turizm çeşitliliğinin en yüksek ve sezonun en uzun olabileceği iller arasındadır. Ayrıca Adana’da turizm alanı olarak ilan edilmiş bir Turizm Merkezi (Yumurtalık) bulunmaktadır. Mersin’de ise sekiz Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (Tarsus-Kazanlı, Tarsus Gülek-Karboğazı, Silifke Narlıkuyu-Akyar, Taşucu-Boğsak, Kargıcak, Ovacık, Gülnar-Ortaburun, Anamur-Melleç) bulunmaktadır.

Bölgenin turizm altyapısının geliştirilmesi ve etkin tanıtım ve pazarlama faaliyetleri yürütülmesi halinde bölgedeki turizm potansiyelinin harekete geçmesi, illerimize gelen turist sayısı ile turizm gelirinin artması ve yukarıda bahsedilen turizm alanlarına önemli yatırımların çekilmesi mümkündür. Bu durum, bölge ekonomisinde sektörün payının artmasına ve yeni istihdam olanakları sağlanmasına vesile olacaktır. Bu sebeple 2020 yılında ortaya konulmuş olan strateji ve planlama çalışmalarını da temel alarak, sektörü harekete geçirecek altyapı eksikliklerini gidermeye ve bölgenin kültür ve turizm değerlerinin etkin bir biçimde tanıtımına yönelik olarak Turizmde Destinasyon Yönetimi Sonuç Odaklı Programı oluşturulmuştur.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Turizmde Destinasyon Yönetimi Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2022 yılında gerçekleştirilecek olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Bileşenler	Ölçü Birimi	Çıktı Hedefi	Doğrulama Kaynağı
Çukurova Bölge Planı kapsamında turizm sektörü analiz çalışmaları	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1 analiz çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
Gastronomik ürün envanteri çalışması		Adet	1 envanter çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
Alt destinasyonlarda proje geliştirmeye yönelik paydaş toplantıları	İşbirliği ve Koordinasyon	Adet, Kişi	6 toplantı, 60 katılımcı	Ajans Faaliyet Raporu
Destinasyon yönetimi eğitimi	Kapasite Geliştirme	Adet	20 kurum/kuruluş	Ajans Faaliyet Raporu
Bölgedeki restoranların ambiyansının yöreselleşmesi ve özgünleştirilmesi yarışması		Adet	1 yarışma	Ajans Faaliyet Raporu
Blogger, influencer ve tur operatörlerine yönelik	Tanıtım ve Yatırım Destek	Adet, Kişi	2 organizasyon, 10 katılımcı	Ajans Faaliyet Raporu

düzenlenen fam trip ve benzeri etkinlikler				
Bölgenin tanıtımına yönelik hazırlanan video ve benzeri görsel içerikler ve yapılan etkinlikler		Adet	10 görsel içerik ve 1 etkinlik	Ajans Faaliyet Raporu
Kamp-karavan turizminin geliştirilmesi ve bölgede gezi rotalarının oluşturulması		Adet	1 rota çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
Adana Lezzet Festivali ile Mersin Narenciye Festivali kapsamında tanıtım faaliyetleri		Adet	2 tanıtım faaliyeti	Ajans Faaliyet Raporu
2020 Turizmde Destinasyon Yönetimi Küçük Ölçekli Altyapı Programı	Ajans Destekleri	Adet	8 KÖA projesi	Ajans Faaliyet Raporu
2021 Turizmde Destinasyon Yönetimi Küçük Ölçekli Altyapı Programı		Adet	9 KÖA projesi	Ajans Faaliyet Raporu
2022 Yılı GÜDÜMLÜ Proje Desteği		Adet	3 güdümlü proje	Ajans Faaliyet Raporu
2020 Yılı Fizibilite Desteği		Adet	8 fizibilite desteği projesi	Ajans Faaliyet Raporu
SOP İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları	İzleme ve Değerlendirme	Adet	1 toplantı, 1 rapor	Ajans Faaliyet Raporu

Turizmde Destinasyon Yönetimi Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2021-2023 döneminde gerçekleştirilecek olan faaliyetler sonunda ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıda ifade edilmektedir:

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1,2,3	Konaklayan turist sayısındaki artış miktarı	Kişi	150.000	İl Kültür Turizm Müdürlüğü Verileri
1,2,3	Müze ve ören yerlerindeki ziyaretçi sayısındaki artış	Kişi	60.000	İl Kültür Turizm Müdürlüğü Verileri
2,3	Blogger, influencer ve tur operatörlerine yönelik düzenlenen fam tripler aracılığıyla gerçekleşen paylaşımlara erişim sağlayan kişi sayısı	Erişim	6 milyon erişim	Ajans Faaliyet Raporu
2,3	Adana Başka ve Eşsiz Mersin web siteleri ve sosyal medya hesaplarında yıl içerisinde yayınlanan içerikler aracılığıyla ulaşılan takipçi ve erişim sayıları	Giriş Adedi ve Erişim	Web sitesi için senelik 75.000 giriş; sosyal medya hesapları için 3 milyon erişim	Ajans Faaliyet Raporu
2,3	Turizmde seyahat fikri edinilen web siteleri ve seyahat blogları için oluşturulan banner reklamlar ile ulaşılan gösterim sayısı	Adet	5 milyon gösterim	Ajans Faaliyet Raporu
1,2,3	Ajans destekleri neticesinde altyapısı, hizmet kalitesi iyileştirilen turizm noktası sayısı	Adet	20 turizm noktası	Ajans Faaliyet Raporu

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Çukurova Bölge Planı Kapsamında Sektörel Analiz Çalışmaları Yapılması

Bölge Planı hazırlık çalışmaları kapsamında, bölgenin turizm potansiyelinin güncel veriler ve son dönem gelişmeler çerçevesinde ortaya konulması, turizmin farklı türleri arasında bölgede coğrafi bir dağılım ve önceliklendirme yapılması, günümüzün turizm trendlerinden hareketle bölge turizminin rekabet gücü açısından sahip olduğu önemli fırsatların ortaya çıkarılması için bir sektörel analiz çalışması yapılması öngörülmektedir.

Gastronomik Ürün Envanteri Çalışması

Kırsal bölgelerde gelir getirici bir kaynak olarak görülen yöresel ürünlerin, bulunduğu yöre halkına sosyal, kültürel ve ekonomik katkı sağlamasının yanında, bölgelerin ulusal pazardaki rekabet gücünün artırılması ve kalkınmasında önemli bir rol oynayacağı düşünülmektedir. Diğer yandan, sürdürülebilirlik konusu, sosyal, ekonomik ve ekolojik kaynaklar üzerindeki baskıların arttığı ve rekabetin öne çıktığı günümüzde, doğal, kültürel, sosyal, tarihsel ve çevresel kaynaklarla simbiyotik bir ilişki içerisinde olan turizm endüstrisinde de önem kazanmaktadır. Bu çerçevede birçok destinasyonda yöresel gastronomik ürünlerin korunmasıyla turizm destekli sürdürülebilir ekonomik gelişmenin gerçekleştirilmesi yönünde adımlar atılmaktadır. Buradan hareketle, Çukurova Bölgesi için yapılması öngörülen gastronomik ürün envanteri çalışmasının bölge turizmine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ii. İşbirliği ve Koordinasyon

Bölgedeki Turizm Destinasyonlarında Paydaş Toplantılarının Gerçekleştirilmesi

2019 ve 2020 yıllarında yürütülen bölgesel destinasyon çalışmaları neticesinde bölge turizmi için potansiyel arz eden, yedi alt destinasyon belirlenmiştir. Bu alt destinasyonlarda çalıştaylar gerçekleştirilerek, her bir alt destinasyonda paydaş konumundaki kamu, özel sektör ve sivil toplum temsilcileri ile görüşülmüştür. Ajans tarafından organize edilen bu toplantılarda paydaşlar arası iletişimin de geliştirilebildiği gözlenmiştir. Mevcut turizm potansiyelinin harekete geçirilmesi ve kaynakların en etkin biçimde kullanılmasını sağlamak için 2022 yılı içerisinde alt destinasyonlara yönelik olarak turizm paydaşları ile toplanılması, söz konusu turizm alt destinasyonlarında gelir getirici faaliyetler ile katma değer yaratılabilmesine dönük proje fikirleri üretilmesi planlanmaktadır.

Böylelikle, Turizm Destinasyon Stratejisi kapsamında belirlenen öncelikli destinasyonlarda öne çıkan turistik öge ve ürünlere yönelik yenilikçi projelerin geliştirilmesi öngörülmektedir.

iii. Kapasite Geliştirme

Destinasyon Yönetimi Eğitiminin Düzenlenmesi

Destinasyon yönetimi, turizm sektörünün gelişmesine katkı sağlayacak tüm öğelerin koordineli bir biçimde yönetilmesi anlamına gelmektedir. Farklı kurum ve kuruluşların ilgi ve sorumluluk alanındaki ortak veya bazen birbirine çok uzak meselelerin bir turizm destinasyonunda sürdürülebilirliğin sağlanması için bütüncül bir bakış açısıyla ele alınması gerekmektedir. Bu noktada Adana ve Mersin bölgesindeki turizm sektörü paydaşlarının destinasyon yönetimi konusunda kapasitelerini geliştirmek ve ortak bir bakış açısıyla Adana ve Mersin turizm destinasyonlarının yönetilmesini sağlamak amacıyla bir destinasyon yönetimi eğitimi düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu eğitimin hedef grubu; başta ilgili kamu kurumları ve yerel yönetimler olmak üzere TR62 bölgesinde faaliyet gösteren tüm turizm sektörü paydaş kurum ve kuruluşlarıdır. Destinasyon yönetimi eğitimi sayesinde, farklı kurum ve kuruluşların ortak bir yönetim kültürü benimsemesine, mükerrer faaliyetlerde bulunmak yerine, ortak bir amaç doğrultusunda birbirlerini bütünleyen, senkronize faaliyetler geliştirmelerine katkı sağlanacaktır.

Bölgedeki Restoranların Ambiyansının Yöreselleşmesi ve Özgünleştirilmesi için Yarışma Düzenlenmesi

Türkiye Turizm Stratejisi Eylem Planı'nda Mersin'den başlayıp Mardin'de son bulan Doğu Akdeniz ve Güneydoğu, inanç ve gurme turizmi aksı olarak belirlenmiştir. Bölgedeki zengin yemek kültürü ile ulusal ve uluslararası düzeyde bilinen bazı yemekler bölge için bir çekim ögesi olmaktadır. Mersin, Adana, Hatay, Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin ve Diyarbakır aksı gastronomi turizmi açısından büyük potansiyel taşımaktadır. Çukurova Kalkınma Ajansı'nın hazırladığı "2014-2023 Çukurova Bölge Planı'nda" da turizm alanında özellikle gastronominin altı çizilmektedir.

Ajansımız; gastronominin kente, sosyal ve ekonomik alanda daha fazla katkı sağlaması için vizyon, hedef ve faaliyetlerin tanımlandığı Adana Gastronomi Stratejisi'ni ildeki paydaşlarla birlikte 2020 yılı sonunda hazırlamıştır. Bu belgede Adana gastronomisinin vizyonu "gücünü yerelden alan, kalkınmayı sosyal, ekonomik ve kültürel etkileri ile destekleyen, turizmin odak noktası" olarak belirlenmiştir. Gastronominin çok boyutlu yapısı ve bölgenin bu alandaki potansiyeli, gastronomiyi yerel kalkınma için kullanılabilecek öğelerden birisi olarak ön plana çıkarmaktadır. Bu doğrultuda 8 stratejik hedef ve 26 tedbir belirlenmiştir. Belirlenen stratejik hedefler doğrultusunda; bölgedeki restoranların

ambiyansının (konsept, dekor, ışık, müzik) yöreselleşmesi ve özgünleştirilmesi için yarışma düzenlenmesi planlanmaktadır.

Adana önemli bir gastronomi kültürüne ve birçok gastronomi hikayesine ev sahipliği yapmaktadır. Bununla birlikte bu kültürün ve hikayelerin anlatılabileceği mekânsal bir yansıma kentte hissedilmemektedir. Gerçekleştirilmesi öngörülen yarışmanın hedefi, Adana gastronomi kültürü ve hikayelerinin yeme içme mekanlarındaki tasarımlara işlenmesidir. Bu kapsamda uzun yıllardır hizmet veren yeme içme mekanlarından gönüllü olanlar tespit edilecek ve Çukurova Üniversitesi Mimarlık Fakültesi ile işbirliği içerisinde İç Mimarlık Bölümü öğrencilerinin mekanlarla eşleştirilmesi yapılacaktır. Her mekan için ayrı ayrı belirlenecek tema, yarışma kapsamında öğrencilerin çalışma alanı olacaktır. Böylelikle yaratıcılığın esas alındığı ve hikaye anlatımlarının işlendiği mekânsal tasarımlar yarışacaktır. Yarışma yalnızca tasarım aşamasını kapsayacak olup uygulama aşaması firma sahiplerine ait olacaktır. Hayata geçirilecek örnek uygulamalarla tasarım alanında kentteki diğer işletmeler için de farkındalık oluşturulması ve çarpan etkisi ile benzer çalışmaların yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

Blogger, Influencer ve Tur Operatörlerine Yönelik Fam-Trip Benzeri Etkinliklerin Düzenlenmesi

Deneyim turizminin arttığı günümüzde artık kitlesel pazarlama araçlarından çok sosyal medya fenomenleri, “blogger” ve “influencer”ların deneyimlerini paylaştıkları dijital platformlar, seyahat tercihlerini belirleme noktasında daha fazla etkiye sahiptir. Bu sebeple; seyahat ve gastronomi alanında ulusal ve uluslararası düzeyde öne çıkan blogger ve influencerların bölgede ağırlanmaları planlanmaktadır. Bununla birlikte, bölge paydaşlarıyla işbirliğinde acente ve tur operatörlerine yönelik fam trip ve info gezileri de düzenlenecektir.

Adana Lezzet Festivali ile Mersin Narenciye Festivali Kapsamında Tanıtım Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi

Adana ve Mersin son dönemde gerçekleştirilen Adana Lezzet Festivali ve Mersin Narenciye Festivali gibi uluslararası etkinliklerle adından sıkça söz ettirmektedir. Özellikle bu etkinlik dönemlerinde Adana ve Mersin’e olan ziyaretçi akını ve turizm ilgisi gözetilerek; blogger, influencer, sosyal medya yazarı ve şeflerin bölgede ağırlanması, bölgenin hem yerinde hem de dijital pazarlama yöntemleriyle ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtılmasına yönelik faaliyetlerin yürütülmesi planlanmaktadır. Diğer yandan, Adana ve Mersin illerinde öne çıkan turistik öğeler, düzenlenen etkinliklerde tanıtılarak farkındalık yaratılacak, etkinliklere katılım sağlayan potansiyel ziyaretçilerin “Adana Başka” ve “Eşsiz Mersin” web

sitelerine yönlendirilmeleri ile doğru ve güncel bilgilere erişimleri sağlanıp bölgeyi tekrar ziyaret etmeleri teşvik edilecektir.

v. Ajans Destekleri

Turizmde Destinasyon Yönetimi Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programları

Bölgesel Turizm Destinasyon Stratejisi çalışması kapsamında Adana ve Mersin illerinde öne çıkan turizm türleri, cazibe merkezleri ve alt destinasyonlar saptanmış, destinasyonların hedef pazarları tespit edilmiş ve öne çıkan destinasyonlarda öncelikli yapılması gerekenlere yönelik bir strateji belgesi ortaya konulmuştur. Bu strateji kapsamında eylemler ile sorumlu kurumların tanımlanması sonrasında öne çıkan destinasyonlarda gerekli altyapı yatırımlarının tamamlanabilmesi için mali destek programlarına ihtiyaç olduğu öngörülmüş, 2020 ve 2021 yıllarında toplam bütçesi 27.000.000 TL'yi bulan iki mali destek programı yürütülmüştür. Turizmde Destinasyon Yönetimi Küçük Ölçekli Altyapı Programları kapsamında desteklenmeye hak kazanan toplam 17 projenin uygulama süreçleri devam etmektedir. İki program kapsamında ayrılan kaynağın 11.500.000 TL'lik kısmının 2022 yılında kullanılması öngörülmektedir.

Güdümlü Proje Desteği

Turizmde Destinasyon Yönetimi Sonuç Odaklı Programı uygulama süreci boyunca potansiyel başvuru sahipleri güdümlü destekleri hakkında bilgilendirilecek, turizmin geliştirilmesine yönelik güdümlü proje talepleri toplanarak, proje fikirleri olgunlaştırılacak ve gerekli durumlarda fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi sağlanacaktır. Diğer yandan, Turizmde Destinasyon Yönetimi Sonuç Odaklı Programı kapsamında Bakanlıkça onaylanan üç güdümlü projenin uygulama süreçleri 2022 yılı başında başlatılmıştır. Mersin Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'nın "Silifke Astım Mağarası Gezi Güzergâh Düzenlemesi" projesi, Adana Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'nın "Anavarza Yeniden Doğuyor" projesi ve Mersin Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığı'nın "Gilindre Mağarası Gezi Güzergâh Düzenlemesi" projesi için öngörülen toplam 24.515.000 TL'lik kaynaktan 2022 yılında kullandırılması öngörülen ödenek 15.000.000 TL'dir.

Fizibilite Desteği

Bölge kalkınması ve rekabet gücü açısından turizm alanında önemli fırsatlardan yararlanmaya ve bölgenin turizm potansiyelinin değerlendirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmaları ile öncelikli destinasyonlarda öne çıkan turistik öğelerin yenilikçi yöntemlerle geliştirilmesine yönelik konsept projeler hazırlanmasını içeren başvurular desteklenecektir. Turizmde Destinasyon Yönetimi Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2020 yılı sonunda sözleşmeye bağlanan 8 fizibilite desteği projesi

bulunmaktadır. Bu projeler, Doğa Koruma ve Milli Parklar Mersin Şube Müdürlüğü'nün başvuru sahibi olduğu "Gilindire Mağarası Gezi Güzergâh Düzenlemesi" fizibilite projesi, Adana Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'nın başvuru sahibi olduğu "Anavarza Yeniden Doğuyor" fizibilite projesi, Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'nın başvuru sahibi olduğu "Silifke Astım Mağarası Gezi Güzergah Düzenlemesi" fizibilite projesi, Adana Pozantı Belediyesi'nin başvuru sahibi olduğu "Alternatif Turizm Bağlamında Kilikya Demiryolu Mirasının Korunması ve Yeniden İşlevlendirilmesi" fizibilite projesi, Mersin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün başvuru sahibi olduğu "Uzuncaburç Antik Kenti Çevre Düzenleme ve Taşınmaz Kültür Varlıkları Röleve Restorasyon" fizibilite projesi, Adana Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'nın başvuru sahibi olduğu "Ulucami ve Çevresi Meydan Düzenlemesi" fizibilite projesi, Mersin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün başvuru sahibi olduğu "Silifke Kalesi'nde Kazısı Tamamlanan Mekanlar" fizibilite projesi ve Adana Saimbeyli Kaymakamlığı'nın başvuru sahibi olduğu "Saimbeyli, Spor, Kamp ve Yayla Turizmi ile Büyüyor" fizibilite projesidir. Projelerin 2022 yılının ilk yarısında tamamlanması öngörülmektedir.

vi. Önemli Kamu Yatırımları

Adana Müzesi ikinci etap projesi kapsamında, yaklaşık 28.000 m2'lik kapalı alanda Kent Müzesi, Sanayi Müzesi, Etnografya Müzesi, Tarım Müzesi ile sosyal tesisler, konferans salonları, sinema salonu, kütüphane, kafeterya, oyun alanları inşaat çalışmaları devam etmektedir. UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde yer alan Anavarza Antik Kenti'nde kazı çalışmaları Çukurova Üniversitesi Arkeoloji Bölümü akademisyenleri koordinasyonunda sürdürülmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü denetiminde, Adana Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü Başkanlığı tarafından Adana Büyükşehir Belediyesi ile işbirliğinde yürütülen kazı çalışmaları da devam etmektedir.

Mersin'de Tarsus Müzesi (Eski Adliye Binası) Restorasyon, Güçlendirme, Teşhir Tanzim ve Çevre Düzenlemesi projesi tamamlanmış ve müze faaliyete geçmiştir. Anamur'da Anemurium Antik Kenti Kilise Restorasyon ve Konservasyon projesinin bir bölümü tamamlanmıştır. Silifke Kültür Merkezi projesi ise devam etmektedir. Diğer taraftan bölge turizmi ve ekonomisi için büyük önem arz eden Çukurova Bölgesel Havalimanının üstyapı çalışmalarının yüzde yirmisi tamamlanmıştır. 2022 yılının üçüncü çeyreğinde havaalanının ilk iki etabının hizmete alınması hedeflenmektedir.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Program kapsamında gerçekleştirilecek olan faaliyet ve projelerin zaman planlaması Tablo'da yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2022		2023		2024	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay

Çukurova Bölge Planı kapsamında turizm sektörü analiz çalışmalarının yapılması						
Gastronomik ürün envanteri çalışmasının yapılması						
Alt destinasyonlarda proje geliştirmeye yönelik paydaş toplantılarının düzenlenmesi						
Destinasyon yönetimi eğitiminin düzenlenmesi						
Bölgedeki restoranların ambiyansının yöreselleşmesi ve özgünleştirilmesi için bir yarışma düzenlenmesi						
Blogger, influencer ve tur operatörlerine yönelik fam trip benzeri etkinliklerin düzenlenmesi						
Adana Lezzet Festivali ile Mersin Narenciye Festivali kapsamında tanıtım faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi						
2020 Yılı Turizmde Destinasyon Yönetimi Küçük Ölçekli Altyapı Programı						
2021 Yılı Turizmde Destinasyon Yönetimi Küçük Ölçekli Altyapı Programı						
2022 Yılı GÜDÜMLÜ Proje Desteği						
2020 Yılı Fizibilite Desteği						
SOP İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları						

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Sonuç Odaklı Programın uygulama sürecindeki faaliyetler Ajans'ın ilgili çalışma birimlerince gerçekleştirilir. SOP kapsamındaki "Araştırma, Analiz ve Programlama" bileşeni kapsamındaki işlerden Planlama ve Programlama birimi ile Yatırım Destek Ofisleri sorumludur. "İşbirliği ve Koordinasyon" bileşenleri kapsamındaki işler Planlama ve Programlama Birimi tarafından yürütülür. "Tanıtım ve Yatırım Destek" bileşeni kapsamındaki işler Destek Hizmetleri Birimi ile Planlama ve Programlama Birimi bünyesinde yürütülür. "Ajans Desteği" bileşeni kapsamındaki işler Planlama ve Programlama Birimi, Proje Uygulama Birimi ve İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından, ilgili mevzuatta tanımlanan sorumlulukları dâhilinde gerçekleştirilir. SOP İzleme ve Değerlendirme bileşeni kapsamında toplantı organizasyonu ve raporlama sorumluluğu Planlama ve Programlama Birimi'ne aittir. Diğer yandan; bu bileşen kapsamında faaliyetlere ilişkin veri sağlama sorumluluğu ilgili tüm çalışma birimlerine aittir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, Ajans Yönetim Kurulu toplantılarında yönetim kurulu üyeleriyle paylaşılır. Planlama ve Programlama Birimi, düzenli olarak ilgili tüm birimlerin katılımıyla Ajans içi koordinasyon toplantıları gerçekleştirir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek alt programların, güdümlü projelerin ve diğer desteklerin uygulamasından Proje Uygulama Birimi, izleme ve değerlendirmesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilir. Programa ilişkin raporlama Ajans Ara Faaliyet Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılır. Bu raporların ve dönem sonundaki SOP kapanış raporunun hazırlanmasında koordinasyon görevi Planlama ve Programlama Birimi'ne ait olup, diğer birimler raporlama çalışmalarına destek sağlar.

Bileşenler	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Çukurova Bölge Planı kapsamında turizm sektörü analiz çalışmalarının yapılması	PPB	01.01.2022-31.12.2022	-
	Gastronomik ürün envanteri çalışmasının yapılması	AYDO	01.04.2022-31.12.2022	-
İşbirliği ve Koordinasyon	Bölgedeki turizm destinasyonlarında paydaş toplantılarının düzenlenmesi	PPB	01.04.2022-30.06.2022	-
Kapasite Geliştirme	Destinasyon yönetimi eğitiminin düzenlenmesi	PPB	01.04.2022 – 30.09.2022	-
	Bölgedeki restoranların ambiyansının yöreselleşmesi ve özgünleştirilmesi için yarışma düzenlenmesi	AYDO	01.01.2022-30.06.2022	80.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Blogger, influencer ve tur operatörlerine yönelik “fam tripler”in düzenlenmesi	PPB, AYDO, MYDO	01.01.2022-31.05.2022	620.000
	Adana Lezzet Festivali ile Mersin Narenciye Festivali kapsamında tanıtım faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi	AYDO, MYDO	01.07.2022-31.12.2022	500.000
	2020 Yılı Turizmde Destinasyon Yönetimi Küçük Ölçekli Altyapı Programı	İDB	01.01.2022-30.09.2022	6.000.000

Ajans Destekleri	2021 Yılı Turizmde Destinasyon Yönetimi Küçük Ölçekli Altyapı Programı	İDB	01.01.2022-31.12.2022	5.500.000
	2022 Yılı Gündümlü Proje Desteği	İDB	01.01.2022-31.12.2022	14.250.000
	2020 Yılı Fizibilite Desteği	İDB	01.01.2022-30.11.2022	-
İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları	Tüm Birimler	01.01.2022-31.12.2022	-
Toplam				26.950.000

3. KURUMSAL GELİŞİM

Ajansın Sonuç Odaklı Programlama sürecinde yaşadığı çalışmalar göz önüne alındığında, oluşturulan programların başarılı bir şekilde yürütülebilmesi için kurumun ve mevcut insan kaynağının da bu dönüşüme hızlı ve doğru bir şekilde adapte olması gerekmektedir. Bu çerçevede kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, farklı eğitim programları vasıtasıyla personel yetkinliğinin artırılması ve kurumsal iletişimin belirli bir strateji ile sürdürülebilir biçimde yönetimi öngörülmektedir.

a. Faaliyetler

Kurumsal gelişim altında gerçekleştirilecek olan faaliyetler bileşenler itibariyle aşağıda ifade edilmektedir:

i. Kapasite Geliştirme

Kurumsal Eğitim Programlarının Düzenlenmesi

Çukurova Kalkınma Ajansı İnsan Kaynakları Politikası temel ilkeleri ve Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği çerçevesinde, Ajansta görev yapan personel başına yılda 10 günden az olmamak üzere hizmet içi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda 2022 yılı için birimlerce öngörülen eğitim faaliyetleri aşağıda sunulmaktadır:

EĞİTİMİN AMACI	EĞİTİM KONULARI
Kurumsal kapasitenin geliştirilmesi	Kurumsal risk yönetimi (KRY) eğitimi, UDEMY ile yapılan protokol kapsamında düzenlenen eğitimler
Stratejik planlama, programlama, analiz ve araştırma çalışmalarının daha etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi	Değer zinciri analizi, stratejik planlama, veri analizi, veri görselleştirme ve hikaye anlatıcılığı eğitimleri
Proje yönetimi konusunda teknik bilgi ve uygulama becerilerinin artırılması	Proje yönetimi (Project Management Professional–PMP), fizibilite hazırlama eğitimi
İzleme ve değerlendirme çalışmalarında kurumsal kapasitenin yükseltilmesine katkı sağlanması	Mali tablolar analizi, KOBİ ve ticari kredilerde kredi risk yönetimi eğitimleri, fizibilite hazırlama eğitimi
Bölgenin iş ve yatırım ortamının geliştirilmesi ve bölge tanıtımına sağlanan katkının artırılması	Yatırım promosyonu, hedef pazar analizi, mentörlük, dış ticaret analizi eğitimleri, YDO Gelişim Programı eğitimleri, alternatif fon mekanizmaları eğitimi
Mevcut iş ve işlemlerdeki verimliliğinin ve kurumsal kapasitenin artırılması	Kurumsal iletişim ve marka yönetimi eğitimleri

Öte yandan, tüm personel, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Bankası ve diğer kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenecek olan eğitimlere ilgi ve uzmanlık alanları çerçevesinde katılım sağlamaya devam edecektir.

İnsan Kaynakları Faaliyetleri

Kurumun iş yükü hacmi ve dağılımındaki değişim ve personel yetkinlikleri göz önüne alınarak 2022 yılında gerçekleştirilmesi öngörülen insan kaynakları faaliyetleri şunlardır:

- Ajans yeni personel istihdamı sürecinin yürütülmesi,
- Yeni istihdam edilen personele Ajansın SOP çerçevesindeki yapılanmasına uygun oryantasyon programının uygulanması,
- Ajans mevcut insan kaynakları verilerinin güncellenmesi, yedekleme planlarının hazırlanması,
- Ajans personelinin bilgi, beceri ve niteliklerinin bölgesel ve kurumsal öncelikler çerçevesinde geliştirilmesi.

Diğer yandan, kalkınma ajanslarında istihdam edilen personelin performans değerlendirmesinin yapılması için 2022 yılı başı itibarıyla Kalkınma Ajansları Personelinin Performans Değerlendirilmesine Dair Temel Esaslar yürürlüğe girmektedir. Bu kapsamda 2022 yılı sonunda ilk değerlendirmelerin yapılması planlanmaktadır. Söz konusu esasların bir yazılım yoluyla tüm ajanslarda uygulanması planlanmakta olup mezkur yazılım için TUBİTAK SAGE ile protokol imzalanma süreci devam etmektedir. Bu protokol kapsamında Ajansımız üzerine düşen katkı ve desteği sağlayacak, 2022 yılı sonu itibarıyla performans değerlendirme sürecini tamamlayacaktır.

Kurumsal İletişim Faaliyetleri

Ajans faaliyetlerinin bölgede daha fazla tanınması ve Ajansın kurumsal olarak bilinir hale gelmesi, bölgede hedeflerin gerçekleştirilmesi bakımından büyük önem arz etmektedir. Ajansın başarısı, iyi uygulamaların yanı sıra bölge halkının çeşitli faaliyetlere katılımları ve sahiplenmelerini gerektirmektedir. Bu nedenle iletişim faaliyetleri, gerek Ajansın etkin bir şekilde çalışabilmesi, gerekse ülkemizde henüz kurulan kalkınma ajanslarına model oluşturması bakımından büyük önem taşımaktadır. Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından 2022 yılında yerel, ulusal ve uluslararası platformlarda daha görünür olmasını sağlamak üzere gerçekleştirilecek olan iletişim ve tanıtım faaliyetleri aşağıda özetlenmektedir:

- Ajans faaliyetleri hakkında basın bülteni hazırlanarak basının bilgilendirilmesi, bültenlere kurum internet sitesinde yer verilerek kamuoyunun bilgi sahibi olmasının sağlanması,
- Basında yer alan Ajans haberlerinin düzenli olarak izlenerek raporlanması, kurum web sitesinde yayınlanması, Ajans personelinin bilgilendirilmesi amacıyla oluşturulan basın panosunun sürekli güncel tutulması,
- Kurum internet sitesinde yer alan haberlerin ve duyuruların düzenli aralıklarla güncellenmesi, sosyal medya hesaplarının güncel tutulması.

ii. Ajans Destekleri

2022 Yılı Ajans Mali ve Teknik Destekleri Yürütme Süreci Faaliyetleri

2022 yılı mali ve teknik destek programları kapsamında program çağrısı ilanı ile başvuru rehberleri elektronik ortamda hazırlanıp sunulmaktadır. Bununla birlikte rehber tasarımlarına ilişkin bazı giderler için kaynak ayrılmıştır. Ayrıca 2022 Yılı Mali Destek Programları bağımsız değerlendirme ve değerlendirme komitesi süreçlerine ilişkin giderler de 2022 Yılı Çalışma Programına dâhil edilmiştir.

iii. Diğer Faaliyetler

Etki Analizi Çalışması

Çukurova Kalkınma Ajansı'nın 2010-2016 yıllarında kâr amacı güden kuruluşlara yönelik olarak yürüttüğü yedi mali destek programı ile 2010-2015 yılları arasında uygulanan ve kâr amacı gütmeyen kurum ve kuruluşların faydalanıcısı olduğu küçük ölçekli altyapı ve sosyal kalkınma bileşenindeki dokuz mali destek programının etki değerlendirmesi çalışması 2021 yılı sonunda tamamlanmıştır. Bununla birlikte 2016 yılı sonrasında yürütülen programlara ilişkin yapılması öngörülen etki değerlendirme ve analiz çalışmaları için bir yol haritası ile iş planı oluşturulacaktır.

Destek Hizmetleri Faaliyetleri

Ajansın etkin biçimde çalışmasına yönelik olarak destek hizmetleri kapsamında aşağıda yer alan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir:

- Ajans faaliyetlerinde ihtiyaç duyulan tüketim malzemesi, ofis ekipmanı ve demirbaş malzeme alımı yapılması,
- Ajans hizmetlerinde ihtiyaç duyulan ek araçların kiralama yoluyla temin edilmesi,
- Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 88'inci maddesi çerçevesinde mali istatistiklerin toplanması, bütçe ve muhasebe işlemleri için Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi

(KAYS)'nin kullanılması, Ajansın muhasebe defterlerinin tutulması ve diğer mali konuların takibi için gerekli görüldüğü hallerde mali müşavirlik hizmetlerinin satın alınması,

- Menkul mal, gayrimaddi hak alım, bakım ve onarım giderleri, gayrimenkul mal bakım ve onarım giderlerinin takibi,
- Ajansın sabit ve mobil telefon, faks, klima, jeneratör bakım hizmetlerinin temin edilmesi,
- Hizmet binalarının temizlik, güvenlik, bakım hizmetlerinin temin edilmesi,
- Maaş, sosyal güvenlik primi, vergi ve diğer ödemelerin gerçekleştirilmesi,
- İhtiyaç duyulan yayınların temin edilmesi,
- Ajansın posta ve kargo hizmetlerine ilişkin hizmet alımı sözleşmelerinin yenilenmesi,
- Bilgi-işlem ve web hizmetleriyle ilgili olarak sözleşmeye bağlı hizmet alınması,
- Temsil ve ağırlama faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi,
- Ajans görünürlük materyallerinin temin edilmesi,
- Gayri maddi hak alımlarının takibi,
- Yönetim Kurulu faaliyetlerine ilişkin destek hizmetlerinin gerçekleştirilmesi,
- Diğer idari hizmetlerin gerçekleştirilmesi.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Faaliyetleri

Mevcut kurumsal bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısını geliştirmek ve daha etkin bir şekilde kullanabilmek için Ajans tarafından aşağıdaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir:

- Bilgi işlem donanımlarına yönelik olarak anti-virüs ve internet içerik güvenliği yazılımları yıllık lisans yenilemesinin yapılması,
- Ajansın web sitelerinin güncellenmesi ve geliştirilmesi,
- Ajans bünyesinde mevcut bilgi iletişim teknolojileri altyapısının sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla gerekli bakım faaliyetlerinin yürütülerek, gerektiğinde hizmet alımlarının yapılması.

Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri

Ajansımız hukuk müşavirliği faaliyetleri kapsamında 2022 yılında gerçekleştirilmesi öngörülen çalışmalar aşağıdaki gibidir:

- Ajans'ın faaliyetleri kapsamında hukuki konularda görüş bildirilmesi,
- Mevzuata ilişkin çalışmalar kapsamında görüş bildirilmesi,
- Ajans faaliyetleri kapsamındaki ihale, mal ve hizmet alımı konularında sözleşmelerin ve idari şartnamelerinin hazırlanması ve/veya hazırlık çalışmalarına katkıda bulunulması,

- Taraf olunan davalarda Ajans'ın temsil edilmesi.

b. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Kurumsal Gelişim kapsamında gerçekleştirilecek olan faaliyetlerin zaman planlaması tabloda yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2022		2023		2024	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Kurumsal Eğitim Programlarının Düzenlenmesi						
Etki Analizi Çalışması						
Destek Hizmetleri Faaliyetleri						
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Faaliyetleri						
Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri						

c. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Kurumsal Gelişim faaliyetlerinin uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Destek Hizmetleri Birimi (DHB) sorumludur. DHB, faaliyetler kapsamında gerektiğinde diğer birimlerden destek alacaktır. Birimler kurumsal gelişim faaliyetleri kapsamındaki görüş, öneri ve taleplerini Genel Sekreterin bilgisi dahilinde Destek Hizmetleri Birimine ileteceklerdir. Genel Sekreter gerektiğinde kurumsal anlamdaki ihtiyaçların belirlenmesine yönelik birimler arası toplantı yapabilir ve/veya çalışma grupları oluşturabilir.

d. İzleme ve Değerlendirme

Kurumsal Gelişim faaliyetleri kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, Ajans Genel Sekreterinin ve birim başkanlarının da katılımı ile DHB tarafından altı ayda bir gerçekleştirilen toplantılarda ele alınır. Ajans kendi içinde faaliyet ve süreçleri takip etmek için çalışma grupları oluşturabilir. Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. Kurumsal gelişim faaliyetlerine ilişkin raporlama Ajans Ara Faaliyet Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında

DHB tarafından yapılır. Kurumsal Gelişim kapsamında belirlenen faaliyetlere ilişkin 2022 yılı bütçe bilgileri tabloda yer almaktadır:

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
İnsan Kaynakları Faaliyetleri	Personel Ücretleri	DHB	01.01.2022-31.12.2022	14.000.000
	İhbar ve Kıdem Tazminatları			500.000
	Sosyal Haklar			1.700.000
	Fazla Mesailer			150.000
	Ödül ve İkramiyeler			2.500.000
	Diğer Ödemeler			500.000
	İşsizlik Sigortası Fonuna Ödemeler			400.000
	Sosyal Güvenlik Kurumuna Ödemeler			4.000.000
Genel Yönetim Faaliyetleri	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	DHB	01.01.2022-31.12.2022	1.500.000
	Yolluklar			250.000
	Görev Giderleri			200.000
	Hizmet Alımları			1.500.000
	Temsil ve Tanıtma Giderleri			45.000
	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri			2.500.000
	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri			600.000
Kapasite Geliştirme Faaliyetleri	Eğitim Hizmeti Alımı	Tüm Birimler		-
Diğer Kurumsal Faaliyetler	Teklif çağrıları kapsamındaki idari giderler	PUB	01.04.2022-31.12.2022	50.000
	Teknik ve fizibilite destekleri kapsamındaki idari giderler	PUB	01.04.2022-31.12.2022	10.000
Toplam				30.405.000

4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

a. Amaç

Yerel Kalkınma Fırsatları ile amaçlanan, diğer sonuç odaklı programlara girmeyen alt program, proje ve faaliyetlerin bölgenin kalkınma öncelikleri çerçevesinde bütüncül şekilde değerlendirilmesidir. Bu çerçevede, konu ve içerik bakımından Ajansımız tarafından oluşturulmuş bulunan üç sonuç odaklı program çerçevesinde değerlendirilmesi mümkün olmayan ve/veya yıl içerisinde üzerinde çalışılması gereği ortaya çıkan bir konu ile ilgili alt program ve faaliyetler bu kapsamda ele alınmıştır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Yerel Kalkınma Fırsatları 2022 yılı için üç grup altında değerlendirilmektedir. İlk grupta 2022 yılı öncesinde başlatılmış olan mali ve teknik destek programları kapsamında devam eden proje faaliyetleri yer almaktadır.

Devam Eden Destek Programları

Ajans tarafından geçtiğimiz dönemde başlatılan ve proje uygulama süreçleri devam eden Fizibilite Desteği, Teknik Destek, SOGEP ve diğer mali destek programları kapsamında önceki dönemlerden devreden projelere ilişkin uygulama, izleme süreçleri yerel kalkınma fırsatları çerçevesinde 2022 yılında devam edecektir. 2021 Yılı Teknik Destekleri için 1.000.000 TL, 2020 Yılı Fizibilite Destekleri için 3.100.000 TL, 2021 Yılı Fizibilite Destekleri için 3.400.000 TL, 2019 Yılı SODES projeleri için 3.185.000 TL, 2020 Yılı SOGEP projeleri için 4.500.000 TL ve 2021 Yılı SOGEP projeleri için 1.350.000 TL ödenek kullanılacaktır.

Yerel kalkınma fırsatları altında ikinci grupta 2022 yılında başlatılacak olan ve sonuç odaklı programların dışında sunulacak projelerin desteklenmesinin öngörüldüğü fizibilite ve teknik destek programları bulunmaktadır.

2022 Yılı Mali ve Teknik Destek Programları

Fizibilite Desteği kapsamında, Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine yönelik projeler başta olmak üzere farklı yerel kalkınma alanlarındaki fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verebilecektir. Fizibilite desteğinden, yerel yönetimler, üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, küçük

sanayi siteleri, teknoparklar, teknoloji geliştirme bölgeleri, endüstri bölgeleri, iş geliştirme merkezleri gibi kurum ve kuruluşlar, birlikler ve kooperatifler yararlanabilecektir. Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında 2022 Yılı Fizibilite Desteği için ayrılan kaynak 2.000.000 TL'dir. Bu kaynağın 2023 yılında kullanımı öngörülmektedir. Ajansın 2022 Yılı Teknik Destek Programı için ayırdığı kaynak ise 1.000.000 TL'dir. Adana Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'nın başvuru sahibi olduğu ve Bilgi Formu Ek'te yer alan "Çukurova Tıbbi ve Aromatik Bitki Merkezi" isimli güdümlü projenin uygulama sürecinin Bakanlık onayı sonrasında 2022 yılının son çeyreğinde başlatılması öngörülmektedir.

Ayrıca SOGEP kapsamında ortaya çıkan yeni proje önerileri de değerlendirilecektir. Potansiyel başvuru sahipleri SOGEP güdümlü destekleri hakkında bilgilendirilecek, proje önerileri toplanarak, proje fikirleri olgunlaştırılacak ve gerekli durumlarda fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamındaki üçüncü grupta ise, sonuç odaklı programlar çerçevesinde yer almamakla birlikte bölgenin sosyo-ekonomik kalkınmasında önemli görülen çalışma alanları yer almaktadır.

Yerel Kalkınma Fırsatları Kapsamında Yürütülecek Faaliyetler

Bu çerçevede 2022 yılında yapılması planlanan çalışmalar aşağıda sıralanmaktadır:

-Çukurova Bölge Planı ve BGUS Çalışmaları:

Çalışma Programı kapsamında 2022 yılında gerçekleştirilecek olan önemli faaliyetlerden biri, 2023 yılı sonrası dönemine dair Çukurova Bölge Planı'nın hazırlık çalışmalarıdır. Katılımcı bir biçimde yürütülmesi öngörülen çalışmalar kapsamında mevcut durum analizinin yanında bir kısmı web üzerinden yapılması planlanan toplantı ve çalıştaylarla bölgenin sorun ve ihtiyaç alanları ile fırsatları ortaya konulacaktır. Diğer yandan, Bakanlıkça bölge planı çalışmaları ile koordineli yürütülmesi planlanan BGUS (Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi)'nin güncellenmesi çalışmalarına da katkı sağlanacaktır.

-Genç İstihdamı Teması Çalışmaları:

Bakanlıkça 2022 yılı teması olarak belirlenen "genç istihdamı" konusunda araştırma ve analiz çalışmalarının yanında paydaşlarla işbirliğinde toplantılar gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bu çalışmalarda il müdürlükleri, sanayi ve ticaret odaları ve üniversiteler ile işbirliğine gidilecektir. 2022 yılı genç istihdamı teması başlığı altında yapılması planlanan çalışmalar aşağıda sıralanmaktadır.

- Beceri Geliştirme ve İstihdam Garantili Eğitim Programı:

Gençlerin iş hayatına geçişte deneyim eksikliğinden kaynaklı sorunlar yaşaması sebebiyle kamu kurumları ve özel sektör firmalarıyla iş birliği halinde beceri geliştirme programları oluşturulacaktır. Ayrıca, bölgede sanayi ve diğer sektörlerde ihtiyaç duyulan niteliklerin karşılanmasına yönelik eğitimlerin verilmesi konusunda işbirliğine gidilecektir. Bu kapsamda; bölgedeki firmalar, teknokentler, OSB'ler, ticaret ve sanayi odaları gibi kurum/kuruluşlarla yapılacak görüşme ve iş birlikleri doğrultusunda piyasanın ihtiyaç duyduğu niteliklerin kazandırılmasına yönelik istihdam garantili eğitim programlarının düzenlenmesi konusunda çalışma yapılacaktır.

- Kırsal İstihdamın Artırılması Çalışmaları:

Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülmüş olan YER-SİS çalışması ile yerleşimler arası sosyo-ekonomik yatay ve dikey ilişkiler incelenmiş, yerleşimlerin hizmet verme büyüklükleri tespit edilerek, kentsel ve kırsal yerleşimlerin etki alanları belirlenmiş ve özellikle kırsal yerleşimlerin sosyo-ekonomik yapısı genel hatlarıyla ortaya çıkarılmıştır. Yerleşimler arası insan, bilgi ve sermaye akışlarının analizi ile, kamu yatırım programlarının oluşturulmasında katkı sağlanırken, yerleşimlerin etki alanlarının belirlenmesi ile yerelde hizmet sunumunun niteliğinin artırılması hedeflenmiştir. Ajansımız 2022 yılında YER-SİS kapsamında elde edilen, kırsal yerleşimlerin geçim kaynakları, tarımsal üretim yapısı, iş gücü hareketliliği ve temel kamu hizmetlerine erişim gibi verilerini kullanarak kırsalda alternatif gelir kaynakları ile potansiyel yatırım alanlarını tespit etmeyi, kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde özellikle gençlerin kırsal alanlardaki istihdam olanaklarının artırılması için işbirliği çalışmaları gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır. Bu çerçevede TR62 bölgesinde kırsal nüfusun ağırlıklı olduğu ilçelerde yaşayan en az ortaöğretim mezunu olan gençlere, bahçivanlık, kaynakçılık, elektrik ve sıhhi tesisat, marangozluk gibi işkollarında beceri kazandırabilecek atölyeler kurularak işsiz gençlerin eğitilmesi ve meslek sahibi olması için belediyeler, halk eğitim merkezleri ve gönüllü kuruluşlar bir araya getirilecek ve işbirliği çalışmaları yürütülecektir.

Diğer yandan, ilçelerdeki küçük aile işletmeleri, kaynak ve hammadde temininde sıkıntılarla karşılaşmaktadır. Eğitim ve finansman hizmetlerinin eksikliği ve erişim güçlükleri, fiyat oluşum süreçlerine yeterli biçimde katılamama, üretim maliyetlerinin yüksekliği, kooperatifleşme ve pazarlama sorunları, üreticilerin piyasadaki fiyat dalgalanmalarından aşırı etkilenmesi, parçalı, küçük ve dağınık arazi yapıları, teknolojik gelişmelerden uzak kalma ve sermaye yetersizliği gibi sorunlar kırsal kesimde sıklıkla yaşanmaktadır. Bu durum kırsalda yaşayanlar için alternatif gelir kaynakları oluşturulması gereğine işaret etmektedir. Öte yandan, pandemi süreci ile birlikte kentlerde yaşayan insanların bir kısmı tatillerini veya hafta sonlarını kalabalıktan uzak kırsal alanlarda geçirmeye başlamıştır. Örneğin Çukurova bölgesinde daha çok yazın tercih edilen yaylalar neredeyse her mevsim insanların uğrak

noktası haline gelmiştir. Kooperatif türü bir yapıyla, yaylada yaşayan ve evlerini kentten gelecek misafirler için uygun hale getirenler için yaz ve kış aylarında yayla pansiyonculuğunun yaygınlaştırılması mümkün görünmektedir. Konu ile ilgili olarak özel sektörden sosyal sorumluluk kapsamında sponsor olmaları için girişimlerde bulunulabilir, ayrıca rezervasyon ve tanıtım için web sitesi ve telefon uygulaması gibi teknolojik olanaklar da kullanılabilir. Kırsal istihdamın artırılması kapsamında bu türden yenilikçi modeller üzerinde çalışmalar yapılması öngörülmektedir.

- E-spor Faaliyetleri:

Bölgesel ve ulusal düzeyde e-spor alanında uzmanlaşmış paydaşlarla işbirliği içerisinde lisanslı e-sporcu yetiştirmek amacıyla e-sporun kapsamı ve dijital oyunlar hakkında gençlerin bilgilendirilmesi, uygulama alanları ve kariyer imkanları sunulması, yetenek tespiti yapılması, profesyonellerin yetiştirilmesi, ebeveynlere yönelik e-spor ile ilgilenen çocukların güvenlik ve sağlığı için bilinçlendirme yapılmasına yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

-Mavi Büyüme Çalışmaları:

Ajansımız 2022 yılında bölgede denize dayalı sektörlerin verimliliğinin artırılması için mavi büyüme konusunda çalışmalar başlatılmasını öngörmektedir. Mersin’de bulunan ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü ile işbirliğinde bölgede gelişmeye uygun sektörlerin belirlenerek yenilikçi uygulamalar ile desteklenmeleri ve bölgede üretim ve istihdamın artırılmasına katkı sağlanması, çalışmanın temel amacıdır. Mavi ekonominin sürdürülebilir biçimde gelişmesi için denize dayalı mevcut geleneksel faaliyetler ile yeni ekonomik faaliyetlerin Mersin Körfezi’nde gerçekleştirilmesinin imkan ve olanaklarının araştırılması öngörülmektedir. Mersin Körfezindeki mekânsal veriler ve bilimsel araştırma sonuçları ile Türkiye’de ilk kez oluşturulacak Mavi Ekonomi Atlası yeni ekonomik yatırımlar için en uygun bölgelerin belirlenmesini sağlayacaktır. Gelişmiş sektörlerin önündeki engeller belirlenerek çözüm önerileri geliştirilecek ve bölgeye uygun alternatif ekonomik faaliyetler ortaya konulacaktır. Denizcilik faaliyetlerine dayalı turizm, gıda, enerji ve sağlık gibi sektörlerde potansiyelin araştırılması sonrasında ilgili sektörlerde yatırım imkanları tespit edilecektir.

Diğer yandan, ülkeler iklim değişikliği ile mücadele amacıyla Paris Anlaşması gibi uluslararası anlaşmalara taraf olmakta ve Avrupa Birliği, ABD gibi ülkeler bu anlaşmanın gereklerini yerine getirebilmek için kendi iç işleyişlerine yönelik olarak “Yeşil Mutabakat” gibi politika dokümanlarını yürürlüğe koyacaklarını ilan etmektedir. Bu kapsamda sürdürülebilirlik kavramı etrafında şekillenen döngüsel ekonomi, enerji ve su verimliliği, mavi büyüme gibi kavramlar ekonomik ve sosyal anlamda yaşamın her alanına sirayet ederek işle ilgili planların merkezine oturmuştur. Bu kapsamda Türkiye’de

de Çevre ve Şehircilik Bakanlığının isminin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı olarak değiştirilmesi ile iklim değişikliğiyle uyum politikalarının daha da etkinleştirerek geliştirileceği, bu alanda Ar-Ge ve inovasyon faaliyetlerinin artırılacağı, geleceğin küresel fırsatlarının değerlendirileceği en üst makamlar tarafından deklare edilmiştir.

Adana ve Mersin illerini kapsayan TR62 bölgesinin kıyı şeridi yaklaşık 368 km'dir. Deniz gerek balıkçılık faaliyetleri gerekse turizm ve lojistik gibi temel sektörler için en önemli üretim faktörüdür. İklim değişikliği ve küresel ısınma son zamanlarda her alanda oluşturduğu negatif dışsallıklarla neredeyse tüm sektörlerde gelir kayıplarına neden olmaktadır. Nitekim Karataş Belediyesi son dönemde ilçe için çok büyük ekonomik öneme sahip balıkçılık sektöründe son yıllarda balık stoğunun azalması ile birlikte balıkçılığın tehlikeye girdiğini raporlayarak balık stoğunun artırılması için yapay resif projesine kaynak aradığını paydaşlarına duyurmuştur. Yoğun avlanma meselesi sadece Karataş'ın değil büyük balıkçılık filosuna sahip tüm Akdeniz'in sorunudur.

Öte yandan, 2015 yılında revizyon çalışmaları tamamlanarak onaylanan İskenderun Körfezi Bütünleşik Kıyı Alanları Planının sektörel gelişim deseni bölümünde Yumurtalık, Karataş ve Tarsus alt bölgeleri için turizm sektöründe eko turizm, deniz ve doğa turizmi gibi faaliyetler için yatırımlar öngörülmektedir. Bu planın kapsama alanı içine Silifke ile Anamur arası dahil edilmemiştir. Küresel ısınma nedeniyle Kızıldeniz'den gelen istilacı balık türleri, aşırı avlanma ve denizlerimizdeki kirlilik, balık stoğu üzerine negatif etkiler yarattığı gibi deniz ekosistemine de geri döndürülemez zararlar vermektedir. Diğer yandan Adana ve Mersin sahil şeridi yaz aylarında çevre illerini de kapsayan yoğun bir iç turizm destinasyonudur.

Bu nedenlerle Çukurova Kalkınma Ajansı 2022 yılından başlamak üzere bölgesinde iklim değişikliğinin ve bağlantılı etmenlerin çevreye etkilerini gündemine alacak ve ulusal taahhütlerin de göz önünde bulundurulduğu bir yaklaşımla bu konuları çalışma programının ve yeni dönem sonuç odaklı programlarının bir parçası haline getirecektir. Konunun aciliyetine binaen somut çıktısı olan ve konu ile ilgili bölgesel farkındalığın artırılmasını hedefleyen, aşağıda detayları verilen bir faaliyete de yerel kalkınma fırsatlarının değerlendirilmesi kapsamında yer verilmektedir. Stratejik yol haritasının belirlenmesinin ardından önümüzdeki yıllarda hazırlanacak çalışma programlarında yol haritasındaki hedeflere ulaşmak üzere belirlenen faaliyetlere somut biçimde yer verilecektir.

Yerel Balıkçılığın Sürdürülebilirlik Temelli Desteklenmesi Pilot Çalışması

Akdenize kıyısı olan ilçelerde küçük ölçekli balıkçılık yapan aileler, aşırı avlanma ve Kızıldeniz'den gelen istilacı balıklar sonucu balık stoklarının azalması nedeniyle gelir kayıpları yaşama riski ile karşı karşıyadır. Rezervlerin hızla azalması, yalnızca sualtı ekosistemini etkilemekle kalmayıp, aynı zamanda, civarda yaşayan ve hayatta kalmak için denize bağımlı olan insan topluluklarının gıda güvenliğini de tehdit etmektedir. Zira küçük ölçekli balıkçılık yapan aileler için balıkçılık faaliyeti günlük beslenmenin de bir parçası halindedir. Küçük ölçekli balıkçılık faaliyetleri Yumurtalık ve Karataş gibi ilçelerde işyerlerinde, restoranlarda ve konaklama tesislerinde bu balıkların ticaretini yapanlar için de bir dışsal ekonomi yaratmaktadır.

Sürdürülebilirlik açısından bir bölgede toplam avlanmanın azaltılması balık stoğu üzerindeki baskıyı azaltacağından uzun vadede daha çok balığın üremesine ve gelişmesine katkı sağlayacaktır. Küçük ölçekli balıkçılık yapan ailelere alternatif geçim kaynakları yaratılması balık stoğu üzerindeki baskının azaltılmasının bir yoludur. Diğer yandan, hali hazırda pandemi nedeniyle kalabalıktan uzakta doğada yapılan aktivitelerin insanlar arasında daha da yaygınlaştığı görülmektedir. Bu aktivitelerden biri olan amatör balıkçılık, hem kırsal turizm ile yerel ekonomiye hem de sürdürülebilirlik açısından deniz ekolojisine pozitif katkıları olabilecek bir faaliyet olarak değerlendirilmektedir.

-KKTC Teknik Destek Çalışmaları:

KKTC ile yapılan protokol kapsamında sürdürülen teknik destek faaliyetlerinin 2022 yılında devam etmesi planlanmaktadır. Teknik destek çalışmaları yanında KKTC'ye dönük bir yatırım fırsatları analizi çalışması yapılması da öngörülmektedir. KKTC'nin temel ekonomik yapısının ve yatırım ortamının incelenerek iki taraf arasında geliştirilebilecek ticari ilişkiler ile yatırım fırsatlarının tespitine yönelik bir analiz çalışmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmanın sonucunda, Çukurova Bölgesi ile KKTC arasında karşılıklı fayda sağlamaya yönelik geliştirilebilecek ortak altyapı projelerinin ve özel sektöre yönelik yatırım konusu önerilerinin tespit edilmesi hedeflenmektedir. Çukurova-KKTC Yatırım Fırsatları Analizi çalışması sonucunda tespit edilecek katma değerli ve niş alanlarda özel sektöre yönelik yatırım ön fizibiliteleri hazırlanarak, bu alanlarda yatırımcıların teşvik edilmesi de hedeflenmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

2022 yılında yapılacak olan yerel kalkınma fırsatları faaliyetleri kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Sonuç ve Çıktı Göstergeleri	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
2021 Yılı Teknik Destek Programı ile Desteklenen Proje Sayısı	Ajans Destekleri	Adet	40	Ajans Faaliyet Raporu
2022 Yılı Teknik Destek Programı ile Desteklenen Proje Sayısı		Adet	25	Ajans Faaliyet Raporu
2020 Yılı YKF Fizibilite Desteği ile Desteklenen Proje Sayısı		Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
2021 Yılı Fizibilite Desteği ile Desteklenen Proje Sayısı		Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
2022 Yılı Fizibilite Desteği ile Desteklenen Proje Sayısı		Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
Güdümlü Proje Desteği ile Desteklenen Proje Sayısı		Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
2019 Yılı SODES ile Desteklenen Proje Sayısı	Diğer Proje ve Faaliyetler	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
2020 Yılı SOGEP ile Desteklenen Proje Sayısı		Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
2021 Yılı SOGEP ile Desteklenen Proje Sayısı		Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamındaki faaliyetlerin sayısı		Adet	5 rapor, 20 toplantı, 10 tematik ve sektörel çalıştay, 1 pilot proje	Ajans Faaliyet Raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Ajansın geçmiş dönem başlayan mali ve teknik destek uygulamaları ise halihazırda Proje Uygulama ve İzleme Değerlendirme Birimleri sorumluluğunda yürütülmektedir. İlgili birimler proje ve faaliyetlerin sözleşmeye uygun biçimde devam etmesi ve başarılı şekilde tamamlanması için çalışmalarını sürdürecektir. Bu proje destek faaliyetleri de esasen bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına doğrudan etki eden çalışmalar olarak sonuç odaklı programları bütünleyici niteliktedir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında yer alan faaliyetlere ilişkin ilerlemeler, Ajans Genel Sekreteri, tüm birim başkanları ve YDO koordinatörlerinin katılımı ile altı ayda bir gerçekleştirilen toplantılarda ele alınır. Ajans kendi içinde faaliyet ve süreçleri takip etmek için kişiler görevlendirebilir veya çalışma grupları oluşturabilir. Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili kişi veya birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere

ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. Yerel Kalkınma Fırsatları faaliyetlerine ilişkin raporlama Ajans Ara Faaliyet Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılır. Bu raporların hazırlanmasında koordinasyon görevi PPB'ye aittir. Ajansın gerek bu dönem başlatacağı, gerekse geçmiş döneme ilişkin mali ve teknik destek uygulamaları kapsamında yürütmekte olduğu proje izleme faaliyetleri ise İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından belirli bir takvim çerçevesinde sürdürülecektir. Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında 2022 yılında yürütülecek faaliyetlere ilişkin bütçe bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	2021 Yılı Teknik Destekleri	PUB, İDB	01.01.2022-30.06.2022	1.000.000
	2022 Yılı Teknik Destekleri	PPB, PUB, İDB	01.01.2022-31.12.2022	1.000.000
	2020 Yılı Fizibilite Desteği	İDB	01.01.2022-30.06.2022	3.100.000
	2021 Yılı Fizibilite Desteği	İDB	01.01.2022-30.09.2022	3.400.000
	2022 Yılı Fizibilite Desteği	PPB, PUB, İDB	01.01.2022-31.12.2022	-
	Çukurova Tıbbi ve Aromatik Bitki Merkezi Güzümlü Projesi	PUB	01.10.2022-31.12.2022	-
YKF Proje ve Faaliyetleri	Genç İstihdamı Teması Çalışmaları	AYDO, MYDO	01.01.2022-31.12.2022	1.000.000
		PPB		250.000
	Mavi Büyüme Çalışmaları	PPB		545.000
	Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamındaki diğer faaliyet ve projeler	PPB		150.000
	2019 Yılı SODES Projeleri	İDB	01.01.2022-30.11.2022	3.185.000
	2020 Yılı SOGEP Projeleri	İDB	01.01.2022-30.11.2022	4.500.000
	2021 Yılı SOGEP Projeleri	İDB	01.01.2022-31.12.2022	1.350.000
	2022 Yılı SOGEP Projeleri	İDB	01.07.2022-31.12.2022	-
Toplam				19.480.000

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Sonuç odaklı programlama yaklaşımının benimsenmesi ile kurumsal dönüşüm süreçlerini de başlatmış olan kalkınma ajansları için 2022 yılı, sonuç odaklı düşünme, stratejik önceliklendirme, performans ölçme ve değerlendirme gibi kavramların öne çıkışıyla bir geçiş dönemi olma niteliğindedir. 2020 yılında uygulamaya geçen bu yaklaşımın 2021 yılından itibaren başarıyla ve etkin biçimde sahaya yansıtılabilmesi için özellikle sonuç odaklı programların yönetim planları analize dayalı ve kapsamlı biçimde hazırlanmış, dış paydaşlarla işbirliğine dayanan program yönetim yapısı sağlıklı ve uygulanabilir biçimde kurulmaya çalışılmıştır. 2022 yılı başında tüm sonuç odaklı programlar için ilk yıl uygulamalarına ilişkin bir değerlendirme de yapılacaktır.

Çukurova Kalkınma Ajansı bu yaklaşımı hem kendi kurumsal yapısında yerleştirebilmek, hem de bölgesinde doğru biçimde uygulamaya koyabilmek için bazı çalışmaları başlatmış bulunmaktadır. İlk olarak Ajans üç yıllık programlama süreciyle ilgili olarak stratejik tercihlerini yapmıştır. Bu tercihleri yaparken bölgesel ve ulusal strateji dokümanları, Ajansın bugüne kadar yaptığı tüm çalışmalar ve yerel paydaşların görüş ve önerileri dikkate alınmıştır. Daha sonra, bu stratejik tercihleri hayata geçirebilmek için sonuç odaklı programlar oluşturulmuştur. Bu programlar kurgulanırken ulusal ve bölgesel planlar çerçevesinde tematik ve sektörel odaklanmalar da dikkate alınmıştır. Ajansın son dönemde yenilikçilik ve rekabet, girişimcilik, turizm ve tanıtım gibi belli tematik alanlara odaklanan çalışma biçiminin sonuç odaklı programların uygulanması sürecinde önemli bir avantaj sağladığı düşünülmektedir.

Öte yandan, yerel paydaşların bu yeni yaklaşıma dahil edilmesi de büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede yerelde yürütülen projelerin bazıları sonuç odaklı programlarla tamamlayıcı biçimde ele alınmıştır. Ayrıca, Ajans, 2022 yılında bu yeni yaklaşımın yerelde iyi biçimde sahiplenilmesinin sağlanması adına bazı çalışmalar da yürütecektir. Yerel paydaşlarla işbirliğinde yeni projelerin üretilmesinde sonuç odaklı programların amaçları çerçevesinde hareket edilmesi sağlanacaktır. 15 yıldır gerek verdiği mali ve teknik destekler, gerekse yaptığı analiz ve araştırma çalışmaları ve sağladığı danışmanlık hizmetleri ile Çukurova Bölgesi'nde planlı ve projeli iş yapma kültürünün yerleşmesinde önemli bir rol oynayan Çukurova Kalkınma Ajansı, bu dönüşüm sürecini de yerel paydaşların desteği ve katılımı ile başarılı bir şekilde geçirecek kapasiteye sahiptir.

Ajans, yeni dönemde bir yandan iş yapma kültürü açısından kendini yenileyerek kurumsal kapasitesini artıracak, diğer yandan TR62 Bölgesinde oluşan kapasiteyi etkin bir işbirliği ve koordinasyon ile daha

doğru alanlara yönlendirecektir. Ayrıca, sonuç odaklı programların hedeflenen sonuç ve çıktılara ulaşabilmesi için gerekli önlemleri alacak, yerel kalkınma fırsatlarını da en iyi şekilde değerlendirmek suretiyle Çukurova Bölgesinin sürdürülebilir kalkınmasına artan bir ivmeyle katkı sağlayacaktır.

Adana Yenilik Merkezi, Adana Tasarım Merkezi ve Model Fabrika, Mersin Model Fabrika ve Yenilik Merkezi, Mersin Endüstriyel Tasarım ve KOBİ Danışmanlık Merkezi ve Mersin Turunçgil Hasat ve Hasat Sonrası Araştırma, Geliştirme ve Uygulama Merkezi gibi ortak altyapı projeleri ile oluşturulan arayüzler ile KOBİ ve yatırımcılara yönelik hizmet yapılarının tam manasıyla aktif hale gelmesiyle elde edilecek çıktılar doğrudan İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı'nın hedef ve önceliklerine katkı sağlayacaktır. Benzer biçimde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın koordinasyonunda sağlanan desteklerle son dönemde faaliyete geçen Mersin Genç Girişimci Uygulama ve Araştırma Merkezi ve Adana Girişimcilik Merkezi ile birlikte bölgenin girişimcilik ve yenilik ekosisteminde önemli altyapı yatırımları tamamlanmıştır. 2022 yılı ve sonrası, tüm bu altyapıların etkin biçimde çalışabilmesi, faaliyetlerini sürdürülebilir biçimde yürütebilmesi, KOBİ ve girişimcilerin ihtiyaç duyduğu hizmetlerin karşılanabilmesi konularında Ajansın bölge aktörleriyle birlikte çalışmalar yürüteceği bir dönem olacaktır.

Benzer biçimde turizm destinasyonlarının oluşturulması konusunda yine Bakanlığımız koordinasyonunda Ajansımızca sağlanan mali destekler de bu alanda ciddi altyapı gelişimi sağlamaktadır. Bununla birlikte oluşturulan tesis ve kurumsal yapıların sürdürülebilirliği ile turizm destinasyonlarının tanıtımı konuları gündeme gelmektedir. Ajansımız turizm alanında da ilgili yerel paydaşlarla işbirliğinde bu turizm potansiyelinin daha iyi değerlendirilmesi ve elde edilen katma değer artırılması konusunda çalışmalarına devam edecektir.

Son olarak, içinde bulunduğumuz küresel koronavirüs salgınından kaynaklı olumsuz koşullar nedeniyle özellikle sahada icra edilmesi gerekli olan bazı faaliyetlerin uygulama biçimlerinde düzenlemelerin yapılması kaçınılmazdır. Salgının getirdiği olumsuz şartların nispeten rahatlamasıyla, hijyen, maske ve mesafe şartlarına hassasiyet gösterilip bazı faaliyetler gerçekleştirilirken, bazı faaliyetler ise zorunlu olarak web ortamında yapılabilmektedir. Son dönemde edinilen tecrübe ile Çukurova Kalkınma Ajansı pandemi koşullarının getirdiği olumsuzluklara rağmen, kurumsal dayanıklılığını artırmış olarak çalışma programı çerçevesinde öngördüğü faaliyetleri daha etkin ve verimli biçimde gerçekleştirmeyi hedeflemektedir.

6. EKLER
